

AGRO

MEDIA
Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 19 (63), 18 decembrie 2009

inform

Guvernul planifică scumpirea accizelor la motorină

Ministrul agriculturii promite compensații pentru fermieri

De la 1 ianuarie 2010, Guvernul va majora accizele la importul motorinei și benzinei cu 50 la sută, afirmă Valentin Bodișteanu, președintele Asociației Importatorilor de Produse Petroliere ImportcomPetrol.

Scumpirea accizelor la motorină a fost confirmată și de ministrul Agriculturii și Industriei alimentare, Valeriu Cosarciuc. Ministrul a declarat, miercuri, după ședința Guvernului, că această majorarea nu va afecta producătorii agricoli, deoarece vor fi aplicate „compensări directe”.

„Vă asigur că producătorii agricoli nu vor avea de suferit, ba dimpotrivă, pentru că în Moldova se importă anual 450 mii tone de motorină, iar în agricultură se folosesc 150 mii tone. Înseamnă că aici va fi posibil să ajutăm producătorii în ceea ce privește compensarea pentru motorina utilizată în agricultură”, a spus Cosarciuc.

Vor exista acumulări suplimentare la buget, iar sumele rezultate din adaosul aplicat pentru cele 150 mii tone de motorină folosite în agricultură vor fi direcționate pentru compensații acordate fermierilor. „Modalitatea de aplicare a acestei proceduri va fi prevăzută în Regulamentul de utilizare a subvențiilor în agricultură pentru anul viitor”, a mai spus ministrul.

Actualmente, accizul aplicat la importul motorinei este de 700 de lei pentru o tonă fără TVA.

Potrivit lui Bodișteanu, majorarea accizului va condiționa scumpirea motorinei cu 0,5-0,7 lei pentru un litru.

Fondul de subvenționare pentru anul curent a fost majorat cu 250 mln lei

Guvernul a aprobat, miercuri, o hotărâre prin care modifica decizia recentă a Parlamentului cu privire la utilizarea mijloacelor din Fondul de subvenționare în agricultură pentru anul curent, majorând suma prevăzută cu încă 250 mln lei.

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Valeriu Cosarciuc, a declarat, la finele ședinței Guvernului, „această modificare a fost urmare a modificării legii Bugeului pentru anul 2009 din decembrie și potrivit modificării corespunzătoare, la cele 313 mln lei care au fost adoptate inițial pen-

tru anul 2009 s-au adăugat alte 250 mln lei și acum urmează prin această hotărâre ca acești bani să fie distribuiți pe direcții care au fost prevăzute în acest Regulament”.

Cosarciuc a explicat că pentru restituirea TVA pentru livrările pe teritoriul Republicii Moldova sunt prevăzute, actual-

mente, 220 mln lei, în loc de 50 mln lei planificate anterior. De asemenea, „a fost modificată suma pentru restituirea TVA de la importul îngrășămintelor și chimicalelor de la 50 la 120 mln lei”.

Ministrul Agriculturii promite că hotărârea Guvernului prevede și modificarea sumelor pentru plantarea livezilor, pentru agricultura ecologică, pentru producerea legumelor și pentru sectorul zootehnic. Hotărârea Guvernului din 16 decembrie urmează să fie prezentată în regim de urgență Parlamentului pentru aprobare.

**Ministerul Agriculturii
își propune să
sporească accesul
producătorilor mici și
medii la**

**asistență
de stat**

pag. 4

Căderea leului pe final de an

pag. 7

**Cooperarea este
impusă de realitățile
economice, dar este
și o cerință a piețelor
externe**

- **necesitatea cooperării este tot mai mult conștientizată de însăși producătorii agricoli**
- **pentru dezvoltarea asocierii pe principii de marketing este necesară asistență din partea statului și a donatorilor internaționali**

pag. 8

Datorită termenului mic
de recuperare a investițiilor

**Tot mai mulți
producători agricoli
se orientează spre
cultivarea tomatelor
în spații protejate**

pag. 10

Federația Agrigultorilor AGROinform prezintă prețurile zilnice angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Prețuri la unele produse agricole colectate la 10 decembrie 2009

Informația zilnică despre prețuri o puteți accesa pe www.agravista.md

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu
Legume															
Ardei dulce	30.00	30.00	30.00	-	-	-	28.00	32.00	30.00	-	-	-			
Cartofi	3.20	6.50	3.50	3.20	5.50	3.50	3.50	4.50	4.00	3.80	4.50	4.00	3.80	4.80	4.50
Castraveți	-	-	-	-	-	-	13.00	16.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă albă	-	-	-	-	-	-	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă galbenă	3.50	5.00	4.00	4.50	4.50	4.50	4.00	4.50	4.50	5.00	5.50	5.50	4.50	4.50	4.50
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	12.00	28.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Păstrăv/Veșenca	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Champignon	35.00	35.00	35.00	-	-	-	30.00	32.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	20.00	22.00	22.00	-	-	-	-	-	-
Morcov	4.00	4.50	4.20	4.50	4.50	4.50	4.50	5.00	4.50	3.00	4.50	4.00	3.00	4.50	4.00
Pătrunjel	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Praz	-	-	-	-	-	-	10.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche de lună	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Ridiche neagră	2.00	2.50	2.30	2.50	2.50	2.50	1.50	2.00	1.70	-	-	-	2.30	2.50	2.50
Roșii de seră	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	16.00	14.00	-	-	-			
Roșii de câmp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.00	10.00	8.00			
Salată	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	4.00	4.50	4.00	4.00	4.00	4.00	3.50	4.50	4.00	-	-	-	4.50	4.50	4.50
Usturoi	35.00	60.00	35.00	33.00	33.00	33.00	25.00	30.00	30.00	-	-	-	18.00	18.00	18.00
Varză	2.50	3.00	2.70	1.50	2.00	1.50	2.50	5.00	2.50	2.00	3.00	2.50	3.00	3.00	3.00
Varză brocolli	-	-	-	-	-	-	15.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	10.00	12.00	10.00	-	-	-			
Varză de pechin	10.00	10.00	10.00	-	-	-	3.00	6.00	6.00	-	-	-	-	-	-
Varză roșie	7.00	7.00	7.00	3.00	3.00	3.00	6.00	7.00	7.00	-	-	-	-	-	-
Vinete	-	-	-	-	-	-	23.00	23.00	23.00	-	-	-	-	-	-
Fructe															
Banane	-	-	-	-	-	-	10.81	10.81	10.81	-	-	-	11.00	11.00	11.00
Grepfrut	16.00	16.00	16.00	-	-	-	14.00	16.00	16.00	-	-	-	23.00	23.00	23.00
Lămâi	16.00	16.00	16.00	-	-	-	15.00	16.00	15.00	-	-	-	17.00	17.00	17.00
Mandarine	15.00	15.00	15.00	-	-	-	15.00	16.00	15.00	-	-	-	16.00	16.00	16.00
Mere	2.50	4.00	3.00	3.00	4.00	3.00	2.00	5.00	3.50	3.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Mere Golden	2.50	3.50	3.00	3.00	5.00	4.00	3.00	5.00	4.00	5.00	7.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Mere Idared	3.50	3.50	3.50	3.00	4.00	3.50	3.00	4.00	3.50	-	-	-			
Mere Rihard	3.00	4.00	3.50	-	-	-	3.50	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Miez de nucă		-	-	48.00	50.00	48.00	50.00	50.00	50.00	25.00	35.00	30.00	50.00	50.00	50.00
Pere	10.00	10.00	10.00	-	-	-	13.00	17.00	16.00	-	-	-	-	-	-
Portocale	16.00	16.00	16.00	-	-	-	14.00	16.00	16.00	-	-	-	16.00	16.00	16.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	15.00	30.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Struguri albi de masă	14.00	20.00	18.00	-	-	-	14.00	25.00	14.00	-	-	-	-	-	-
Struguri de masă Moldova	12.00	14.00	13.00	12.00	12.00	12.00	12.50	14.00	13.00	14.00	14.00	14.00	-	-	-
Struguri Kișmiș	-	-	-	-	-	-	22.00	22.00	22.00	-	-	-	-	-	-
Struguri roșii de masă	16.00	18.00	16.00	-	-	-	12.50	25.00	13.00	-	-	-	-	-	-

Scăderea spectrului de legume și fructe autohtone în stare proaspătă a determinat creșterea cererii la ciuperci pe piața R. Moldova

Pe parcursul lunii noiembrie a.c. ciupercile puteau fi procurate angro numai pe piețele din Chișinău și Bălți. Oferta de ciuperci pe aceste piețe a fost compusă din Șampinion și Păstrăv, potrivit datelor AGROinform.

Pe piața din Chișinău, prețul maxim de comercializare a ciupercilor a fost de 35,00 lei/kg. Comparativ cu luna precedentă prețul mediu s-a majorat cu 5,8%, însă față de aceeași perioadă a anului 2008 prețul s-a majorat cu 12,61%. Prețul de vânzare a unui kilogram de ciuperci Păstrăv a variat între 26,00-28,00 lei.

Pe piața din Bălți prețul mediu de comercializare a ciupercilor Șampinion a fost de 31,00 lei/kg, iar prețul unui kilogram de Păstrăv a variat între 24,00 și 26,00 lei.

Potrivit datelor AGROinform, pe piața din Chișinău, în noiembrie a.c., a sporit cererea pentru ciupercile Șampinion, datorită micșorării spectrului de legume și fructe autohtone în stare proaspătă. Producția a fost propusă spre comercializare doar de intermediari, care se aprovizionează direct de la producătorii din regiunea Chișinăului.

Prețurile săptămânale angro pentru fructe și legume de pe piețele din Rusia, Polonia și Ucraina (la 12 decembrie 2009)												
Produsul	Rusia (Moscova) RUR/kg			Polonia (Bronishe) EUR/kg			Ucraina (Copani, Odesa) UAN/kg			Ucraina (Lvov)UAN/kg		
	min	max	med	min	max	med	min	max	med	min	max	med
LEGUME												
Cartofi	7.00	10.00	9.00	0.11	0.14	0.13	2.00	2.40	2.20	1.70	2.20	2.00
Varză albă	6.00	10.00	8.00	0.11	0.16	0.13	1.80	2.20	2.00	2.00	2.40	2.20
Varză brocolli	-	-	-	0.48	0.72	0.56	8.00	12.00	10.00	14.00	16.00	15.00
Varză roșie	-	-	-	0.11	0.19	0.15	-	-	-	3.00	4.00	3.50
Vânăță	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ceapă	10.00	13.00	12.00	0.12	0.17	0.14	2.60	2.69	2.75	3.00	3.50	3.25
Ceapă verde				-	-	-	-	-	-	25.00	30.00	28.00
Morcov	8.00	13.00	11.00	0.11	0.17	0.14	2.00	2.80	2.40	1.80	2.20	2.00
Ardei dulci (roșii)	80.00	90.00	85.00	1.45	1.69	1.57	3.50	7.00	5.25	20.00	22.00	21.00
Roșii de seră	50.00	55.00	53.00	0.92	0.97	0.89	10.00	10.00	10.00	11.00	12.00	11.50
Castraveti (12 cm)	49.00	59.00	54.00	-	-	-	10.00	14.00	12.00	14.00	16.00	15.00
Castraveți (m.m 12 cm)	-	-	-	1.21	1.45	1.33	-	-	-	11.00	12.00	11.50
Sfeclă roșie	5.00	10.00	8.00	0.10	0.15	0.12	2.20	2.50	2.35	2.20	2.50	2.35
FRUCTE												
Struduri de masă	107.00	127.00	117.00	-	-	-	18.00	18.00	18.00	13.00	18.00	15.00
Struguri Kișmiș	50.00	63.00	57.00	-	-	-	-	-	-			
Mere	23.00	28.00	25.00	0.16	0.19	0.18	2.00	2.10	2.05	2.00	3.00	2.50
Mere Golden Delicious	43.00	60.00	52.00	-	-	-	-	-	-	4.00	6.00	5.00
Mere Idared	-	-	-	0.17	0.22	0.19	-	-	-	-	-	-
Mere Granny Smith	48.00	60.00	54.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mandarine	40.00	45.00	43.00	-	-	-	7.50	9.50	8.50	10.00	13.00	11.50
Banane	23.00	28.00	26.00	-	-	-	-	-	-	8.00	8.50	8.25
Grapefruit	35.00	43.00	39.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pere	30.00	35.00	33.00	-	-	-	8.00	14.00	11.00	6.00	10.00	8.00
Portocale	36.00	43.00	40.00	-	-	-	9.50	10.50	10.00	9.00	14.00	11.50
Lămâi	40.00	45.00	43.00	-	-	-	9.50	9.50	9.50	9.50	13.00	11.25
Ciuperci "Champinion"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.00	20.00	18.50
Ciuperci "Veșanca"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.00	17.00	15.50

**Unitatea Consolidată pentru Implementarea
Programelor ale Fondului Internațional pentru
Dezvoltarea Agricolă IFAD (UCIP-IFAD)**
mun. Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare 162,
of. 1301-1304, 1306;
tel/fax: 22 50 46; 21 00 56; 21 05 42

IFAD în comun cu Guvernul RM a lansat un nou Program investițional de Servicii Financiare Rurale și Marketing în valoare de cea 13 mln Dolari SUA destinat investițiilor în dezvoltarea sectorului horticola al Moldovei prin acordarea creditelor avantajoase și asistenței tehnice agenților economici din mediul rural. Pentru participare sînt eligibile toate tipurile de întreprinderi de afaceri rurale private, precum și membrii Asociațiilor de Economii și Împrumuturi (AEÎ).

Pentru agenții economici din mediul rural creditele vor fi oferite prin intermediul băncilor comerciale selectate pentru participare la program prin intermediul: **Moldova Agroindbank, Eximbank, Banca Socială, Energbank, Victoriabank.**

Pentru membrii AEÎ – prin intermediul Corporației de Finanțare Rurală (CFR).

CONDIȚII DE ELIGIBILITATE ALE BENEFICIARELOR:

- Viabilitatea comercială, financiară și economică a ideii de afaceri,
- Contribuția beneficiarelor ≥ 20% din costul total al investiției (în mijloace bănești sau bunuri materiale)
- Gaj adecvat cerințelor băncii comerciale

Programul va finanța toate activitățile de dezvoltare a horticulurii după cum urmează:

- plantarea livezilor și viței de vie (struguri de masă)
- producerea răsadului și a materialului săditor pomicol/viticol (struguri de masă) creșterea legumelor în sere
- dezvoltarea/reabilitarea sistemelor de irigare pentru creșterea culturilor horticoale prelucrarea și ambalarea produselor horticoale; depozitarea și păstrarea la rece a produselor horticoale (utilaj frigorific);
- echipament agricol aferent dezvoltării horticulurii;
- pentru membrii AEÎ - afaceri rurale generatoare de venituri.

ACTIVITĂȚI CE NU SUNT ELIGIBILE PENTRU FINANȚARE

- I. refinanțarea datoriilor existente;
- II. plata impozitelor;

- III. procurarea sau arenda pământului;
- IV. înființarea/întreținerea plantațiilor de viță-de-vie (soiuri tehnice);
- V. procurarea pesticidelor;
- VI. producerea/prelucrarea cerealelor, cărnii, laptelui;
- VII. dezvoltarea efectivului de animale, pisciculturii, apiculturii. Din mijloacele Programului nu va fi finanțat capitalul circulant.

SUMA MAXIMĂ A UNUI CREDIT ESTE DE:

- ≤ **50,0 mii \$** - pentru activități de producere a produselor horticoale
- ≤ **100,0 mii \$** - pentru activități de procesare a produselor horticoale
- ≤ **7 000 \$** pentru membrii AEÎ

TERMENUL CREDITULUI

- ≤ **5 ani (< 2ani grație)** - pentru activități de producere
- ≤ **7 ani (< 3ani grație)** - pentru activități de procesare
- ≤ **8 ani (< 4ani grație)** - pentru plantații multianuale
- ≤ **24 luni (9 luni grație)** - membrilor AEÎ - pentru activități agricole și neagricole

Beneficiarii potențiali vor fi asistați la elaborarea planurilor de afaceri și accesarea creditelor prin intermediul următorilor patru prestatori de servicii de consultanță acreditați:

Centrul de Consultanță în Afaceri (CCA) ONG tel: 21 00 94/95,

Agenția de Dezvoltare MEGA, ONG tel: 22 09 58

Proconsulting tel: 21 00 89

Centrul pentru Dezvoltarea Strategică

a Teritoriului (CDST), ONG tel: 22 62 64

În scopul facilitării și creării condițiilor pentru dezvoltarea întreprinderilor rentabile din spațiul rural Programul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (IFAD IV) acordă granturi competitive pentru dezvoltarea obiectelor de infrastructură publică cu caracter economic: drumuri, poduri, aprovizionare cu gaz natural / apă pentru irigare, precum și alte obiecte ale infrastructurii publice cu caracter economic.

- Beneficiari - întreprinderi Mici și Mijlocii din spațiul rural, asociații de producători / utilizatori de apă, autoritățile locale
- Suma maximă a grantului este de 150 mii USD
- Contribuția beneficiarilor - ≥ 15% din costul total al investiției (mijloace bănești)

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI IFAD în Moldova se rezumă la:

- Reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în spațiul rural;
- Dezvoltarea afacerilor rurale;
- Acordarea creditelor la condiții avantajoase pentru întreprinderile din mediul rural;
- Acordarea serviciilor de asistență tehnică necesară pentru dezvoltarea, lansarea afacerilor și accesarea resurselor financiare.

Republica Moldova a aderat la Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă a Organizației Națiunilor Unite în 1996. Din momentul semnării primului Acord de Împrumut dintre Guvernul Republicii Moldova și IFAD, Fondul a investit, în cadrul a trei Programe investiționale, aproximativ 36 mln USD. Actualmente, este în curs de implementare cel de-al patrulea Program, în mărime de 13 mln USD. Pe parcursul anilor de implementare a Programelor pentru Republica Moldova, IFAD a finanțat 600 de proiecte investiționale, fapt prin care a contribuit la îmbunătățirea situației din sectorul agricol național.

Proiectul FISM va fi suplimentat cu 20 mln USD

Banca Mondială (BM) va acorda a doua în acest an finanțare suplimentară proiectului FISM II în valoare de \$20 mil.

Guvernul a aprobat miercuri o hotărâre cu privire la inițierea negocierilor privind finanțarea suplimentară.

Ministrul finanțelor Veaceslav Negruță a menționat că în contextul crizei economice mondiale Guvernul s-a adresat BM cu solicitarea examinării posibilității de a acorda a doua finanțare suplimentară Proiectului FISM II. BM a aprobat decizia de a aloca o finanțare suplimentară în valoare de \$20 mil. El a anunțat că scopul finanțării adiționale constă în susținerea programului anticriză al Guvernului de creare a locurilor de muncă și sporire a veniturilor populației rurale și urbane prin intermediul activităților de reabilitare a

infrastructurii social-economice locale. Creditul este acordat pentru o perioadă de 20 de ani, cu o perioadă de grație de 10 de ani. Dobânda va fi de 0, 75% anual.

Creditul va fi utilizat pentru construcția drumurilor, podurilor, apeductelor gazoductelor, școlilor și grădinițelor. De asemenea va fi acordată atenție proiectelor ce țin de protecția mediului înconjurător: amenajarea gunoierilor cu stocarea deșeurilor, amenajarea teritoriului localităților din republică.

În aprilie 2009 BM a aprobat finanțarea suplimentară a proiectului FISM II în valoare de \$5 mil. Suma totală a proiectului, care este implementat în Moldova din 2004, este de \$29,17 mil., dintre care \$20 mil. reprezintă creditul BM, \$3,5 mil. - ajutor financiar acordat de Agenția suedeză SIDA, \$3,6 mil. - contribuția beneficiarilor și \$1,4 mil. - contribuția Guvernului. Creditul BM este acordat pentru perioadă de 40 de ani, cu o perioadă de grație de 10 ani.

Patru companii moldovenești au obținut certificate internaționale în siguranța alimentară

Companiile moldovenești „Victor Scutaru GT”, „Podgoreni” SRL, „Agrodenidan” SRL vor primi certificatul Global GAP, iar „Prometeu T” SA - certificatul ISO 22000, în cadrul programului „De la fermier la fermier”. Ceremonia oficială de înmânare va avea loc marți, 15 decembrie.

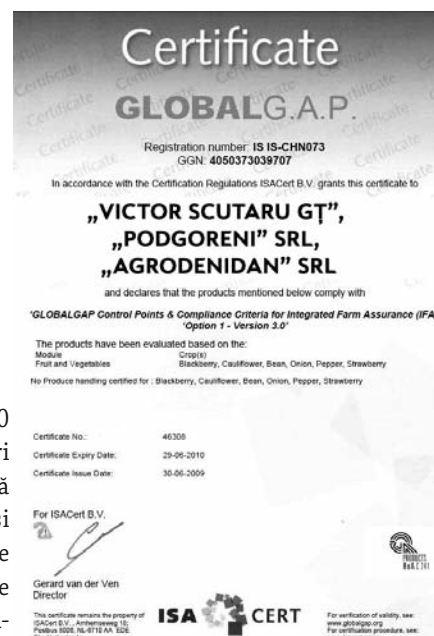
Toate cele patru companii au implementat cerințele stricte de certificare, cu asistența consultativă permanentă acordată de specialiștii CNFA/PDBA.

Global GAP este un standard de siguranță alimentară cerut exportatorilor de fructe și legume proaspete pe piețele majore ale Uniunii Europene. Cunoscut anterior ca EurepGAP, standardul Global GAP este elaborat să asigure și să demonstreze că cerințele de siguranță alimentară au fost implementate și menținute de către producător.

Sistemul de management al sigu-

ranței alimentului ISO 22000 (HACCP) este bazat pe cercetări științifice și abordare sistematică privind identificarea, analiza și controlul pericolelor în procesul de prelucrare, preparare și de utilizare a alimentelor. Sistemul a fost elaborat pentru a asigura că produsele alimentare nu prezintă pericol pentru sănătatea consumatorilor.

Proiectul „De la Fermier la Fermier” este un program cu durată de cinci ani, implementat de CNFA Inc., o organizație americană nonprofit. Lansat în 1999 și prelungit în 2004 și 2009, programul oferă servicii de

consultanță în afaceri și asistență tehnică pe bază de voluntariat fermierilor, crescătorilor și prelucrătorilor locali, pentru a îmbunătăți competitivitatea sectorului agricol al R. Moldova și pentru a mări oportunitățile de angajare, precum și veniturile populației.

Ministerul Agriculturii își propune să sporească accesul producătorilor mici și medii la asistență de stat

În 2010, subvențiile de stat în domeniul agriculturii vor fi acordate în baza unui concurs al proiectelor de afaceri în acest sector, iar beneficiarii acestor mijloace vor trebui să facă parte din asociațiile de profil și totodată, să dețină certificate de confirmare a cunoștințelor în domeniu. O altă inovație prevede introducerea unui plafon de asistență de stat pentru fiecare solicitant.

Ministrul Cosarciuc a menționat, recent, că noile criterii de selectare a beneficiarilor de subvenții vor facilita accesul la această asistență pentru toți agenții economici din domeniu. Problema vizează, în special, micii producători agricoli, care în ultimii ani nu au avut acces la subvențiile acordate de stat. În anul 2009, din 560 mln de lei, din fondul de subvenționare a agriculturii, gospodăriile țărănești, care sunt cele mai numeroase în acest domeniu, au primit doar 10 la sută din suma menționată.

Totodată, ministrul Cosarciuc a remarcat că structurile de consultanță și extensiune timp de două săptămâni au identificat, pe întreg teritoriul al republicii, potențialii beneficiari de aceste subvenții. Potrivit unor date preliminare, 76 % din solicitanți au optat pentru dezvoltarea producției agricole cu valoare adăugată de origine vegetală, 14% - de origine animalieră și doar 10 la sută pentru crearea întreprinderilor mici și mijlocii în spațiul rural.

O altă condiție pentru solicitanții de subvenții

va fi existența unui certificat care să demonstreze profesionalismul lor în domeniul pentru care cer alocații de stat.

Solicitat să comenteze cerințele impuse de MAIA pentru potențialii beneficiari de subvenții, Iurie Hurmuzachi, vicedirector al AGROinform, a spus că este vorba despre inițiative salutare. „Acordarea subvențiilor prin concurs de proiecte va îmbunătăți accesul fermierilor la subvenții și va spori eficiența banilor statului pentru relansarea agriculturii. Și ideea de acordare a asistenței complexe beneficiarului va permite, de asemenea, creșterea eficienței în gestionarea subvențiilor”, a spus sursa citată. „Dacă e să vorbim despre cursuri, noi considerăm că sunt niște lucruri bune, care ar aduce un efect mai mare pentru accesarea subvențiilor, doar că pentru lucrul respectiv se va necesita și ceva timp, credem că și aici este nevoie de efectuat anumite investigații pentru a determina care este acel necesar, acele direcții pentru recalificare sau pentru studii și

apoi, deja reieșind din rezultatele obținute, urmează de trasat celelalte idei”.

Din luna ianuarie 2010 ministerul de resort va organiza cursuri instructive și evaluative pentru a vedea ce cunoaște fiecare beneficiar de subvenții despre domeniul pe care îl prestează.

În caz de acceptare a proiectelor, structurile de consultanță vor acorda în continuare servicii complexe, cum ar fi informații privind înregistrarea obiectivelor nou create sau identificarea piețelor-în-terme pentru producție agricolă.

Potențialii beneficiari de subvenții propuși de AGROinform necesită 192 mln de lei pentru proiecte investiționale

Statul a decis ca în anul viitor să fie trei direcții prioritare de finanțare în acest domeniu - dezvoltarea producției cu valoare adăugată de origine vegetală și de origine animalieră, crearea întreprinderilor de prelucrare și caselor de ambalare.

La solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, AGROinform a prezentat o listă

cu potențiali beneficiari de subvenții, selectați din rândul membrilor Federației. Este vorba despre producători agricoli și antreprenori rurali din 166 de localități din țară. Proiectele investiționale ale acestora au fost grupate pe 3 domenii principale de activități - producerea producției cu valoare adăugată de origine vegetală; producerea producției cu valoare adăugată de origine animală; procesarea și manipularea post-recoltare a producției agricole. Necesarul estimativ de asistență din partea statului pentru implementarea proiectelor acestor potențiali beneficiari este de 192 mln de lei.

„Este de menționat că peste 51% din proiectele potențialilor beneficiari de subvenții vor ține de domeniul procesării și manipulării post-recoltare a producției agricole”, a explicat Iurie Hurmuzachi. La acest compartiment am propus să fie subvenționate investițiile capitale la procurarea echipamentului tehnologic și a utilajului pentru întreprinderi de procesare, uscare și congelare a fructelor și legumelor, pentru case de ambalare și frigidere.

„La primul compartiment, creșterea producției vegetale cu valoare adăugată, suma estimativă necesară de investiții a fost apreciată la 85,629 mln lei - 44,6% din total. Aceste sume sunt necesare pentru subvenționarea investițiilor la crearea plantațiilor multianuale, a producerii de legume în teren protejat, pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și pentru achiziționarea de echipament agricol”, a precizat sursa citată. La cel de-al treilea domeniu, care ține de sectorul zootehnic, au fost propuse investiții în valoare de 7,836 mln lei - pentru renovarea tehnologică a fermelor zootehnice, pentru procurarea și menținerea fondului genetic al animalelor de prăsilă.

Fondul de subvenționare a agriculturii în 2010 va constitui peste 300 mln lei.

În cadrul unei întruniri cu șefii direcțiilor agricole și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale de profil, ministrul Valeriu Cosarciuc a propus ca proiectul Regulamentului pentru subvenționarea producătorilor agricoli va fi făcut public, pentru dezbateri, până la finele săptămânii curente.

DEWAX

Va propune o gama larga de echipament agricol

Motocultivatore

Unelte agricole

Motocositoare

Motobur

Aeroterme

Adresa noastra:

Chișinău, str. Vadul lui Vodă 72

Tel. 42-11-70 4211-71

"Dewax" SRL

Motopompe

Stropitori

Motofeestrate

Mototrimere

Pompe

Valeriu COSARCIUC:

“Beneficiarii de subvenții vor selectați în bază de concurs al proiectelor”

Întrebare: - Ce se va întâmpla cu subvențiile în anul viitor, care vor fi prioritățile și mecanismul de subvenționare?

Răspuns: - Vreau să spun care este situația privind subvențiile din acest an. Au fost propuse modificări la bugetul anului curent, prin care s-au adăugat circa 250 milioane lei pentru onorarea tuturor obligațiilor. Repet: a tuturor obligațiilor. Inclusiv pentru restituirea TVA la livrarea producției pe teritoriul țării, la achiziționarea de îngrășăminte și chimicale. Se știe că pentru acest an au fost prevăzute 313 milioane lei, la care acum se adaugă alte 250 milioane.

Pentru anul 2010, fondul de subvenționare din buget va fi același. Când privește utilizarea acestor bani, noi ne propunem câteva domenii prioritare, inclusiv subvenționarea produselor cu valoare adăugată înaltă din sectorul vegetal. Este vorba de plantarea în continuare a livezilor, dar cu condiția că ele vor fi irigate prin picurare. Apoi, stimularea dezvoltării agriculturii în teren protejat, stimularea cultivării produselor agricole ecologice curate, procurarea tehnicii agricole pentru restabilirea bazei tehnice a complexului agroindustrial.

De ce, bunăoară, irigarea? Noi nu vom miza pe extinderea suprafețelor, dar vom insista ca suprafețele deja plantate să fie dotate cu sisteme de irigare. Un hectar de viță de vie cu soiuri de masă fără irigare poate da 8-9 tone de struguri, la irigare însă recolta crește până la 25 tone.

Deci, corect e ca în loc de 10 hectare de viță de vie neirigate să se planteze trei hectare și să obținem aceeași cantitate de struguri.

Insist să adaug că vom susține în continuare dezvoltarea sectorului zootehnic. Relativ nu demult, am vizitat o fermă care anterior a fost dotată cu instalații de computerizate. S-au investit mijloace considerabile, dar am constatat că se obțin cantități de lapte mult sub cele normale. Trebuie să se știe că nu vom tolera asemenea situații, nu vom da bani pentru proiecte ratate din start.

Începând cu anul viitor, se va acorda sprijin în vederea creării întreprinderilor mici și mijlocii pentru prelucrarea producției primare agricole. Este vorba despre procesarea cărnii, a legumelor, fructelor. Dorim ca aceste întreprinderi să apară în mediul rural. Acest obiectiv țintește extinderea capacităților de business în sate, inclusiv reparația locurilor de muncă în mediul rural. Altfel zis, vrem să se dezvolte infrastructura postrecoltare. Asta ar însemna o casă de ambalare cu linii de calibrare și de împachetare. Actualmente cel care cultivă legume sau fructe, sau alte

culturi, în toamnă constată că nu are ce face cu toate acestea. Într-o astfel de situație el devine dependent de intermediar. Noi, însă, vrem ca țăranul să devină coproprietar al unor capacități de ambalare și de păstrare, să favorizăm apariția unor cooperative de marketing. În felul acesta țăranul va obține acces pe piață, inclusiv, pe cele din afara țării.

Întrebare: - Cum vor fi selectați cei care vor materializa aceste idei?

Răspuns: - Am avut o întrunire cu majoritatea organizațiilor atașate acestui domeniu, inclusiv societatea civilă, și am decis ca ei să meargă în teritoriu și să promoveze aceste domenii prioritare. Dar se vor limita doar la a explica în ce constă esența unor proiecte-model. Ei vor identifica și beneficiarii: oameni concreți care doresc să facă asemenea investiții. Asemenea proiecte vor fi puse pe rol printr-o contribuție, să zicem de 20 la sută mijloace bugetare, cu alte 20-30 la sută participare, printr-o linie de creditare sau grant și cu o participare a beneficiarului de circa 50 la sută din costuri. Însă identificarea beneficiarilor va fi urmată de un concurs al proiectelor pentru a le selecta pe cele mai reale. Să fie transparență și să utilizăm eficient puținele mijloace pe care le avem.

Acum constatăm că numai 10 la sută din fondul de subvenționare a fost utilizat pentru susținerea producătorilor mici. 90 la sută au ajuns la cei mari. Tot atunci s-a văzut că și acești „mari” nu sunt chiar atât de mulți. Peste tot apar unii și aceiași oameni.

Cei care au avut trecere, care au plăcut puterii, au avut acces la fonduri. Un exemplu: cele 140 milioane date pentru crearea SMT-urilor au fost, practic, date pentru ochi frumoși. La ora actuală, 36 milioane trebuiau deja restituite, dar nu prea avem semne că banii aceștia îi va vedea cineva.

Ca să nu uit: modelul nostru de gestionare prevede schimbări radicale în domeniul consultanței. Vom renunța la acele seminare colective, lecții etc. și vom recurge la consultanță aplicativă. Asta înseamnă că acel beneficiar care va obține un proiect, va fi sprijinit informațional de către consultanți la toate etapele.

sursa: www.maia.gov.md

CERTIFICAREA PRODUCERII

De-am mai avea și-o strategie integrată de marketing

Lista deținătorilor de certificate internaționale de siguranță alimentară va fi completată, în timpul apropiat, cu încă patru companii autohtone. Aceste certificate le oferă producătorilor moldoveni posibilitatea de a exporta fructe și legume în stare proaspătă, în special, în Uniunea Europeană. Totuși, în opinia experților, implementarea standardelor de calitate nu este suficientă pentru valorificarea oportunităților de comercializare a acestei producții, iar o creștere rapidă a exporturilor este puțin probabil să se producă în condițiile actuale. Experții susțin că dinamizarea exporturilor nu depinde atât de abilitățile producătorilor moldoveni de a extinde producerea certificată, cât de capacitatea factorilor de decizie de a identifica mecanisme eficiente de stimulare a proceselor de marketing orientate spre exportul producției.

Patru certificate internaționale de siguranță alimentară vor fi înmânate, marți, 15 decembrie, la Chișinău, în cadrul unei ceremonii ce va avea loc în incinta Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Deținătorii lor vor fi întreprinderile producătoare și exportatoare de mere - „Victor Scutaru” GT și „Agrodenidan” SRL și de struguri de masă - „Podgoreni” SRL, care vor primi certificatul GLOBALG.A.P. Totodată, societății „Prometeu T” SA, specializată în procesarea nucilor și fructelor uscate, îi va fi înmănat certificatul ISO 22000. Pe tot parcursul celor doi ani de implementare a standardelor internaționale de siguranță alimentară, cei patru agenți economici au beneficiat de asistență din partea specialiștilor Programului de Dezvoltare a Businessului Agricol (PDBA), implementat în Republica Moldova de compania CNFA.

CE ESTE GLOBALG.A.P.®
ȘI HACCP

GLOBALG.A.P. este un standard de siguranță alimentară cerut exportatorilor de fructe și legume proaspete pe piețele Uniunii Europene. Cunoscut anterior ca EUREPGAP, standardul GLOBALG.A.P. are scopul de a asigura și demonstra implementarea și menținerea de către producător a cerințelor de siguranță alimentară. Acest standard este recunoscut în toată lumea.

Totodată, sistemul de management al siguranței alimentului ISO 22000, bazat pe principiile HACCP, reprezintă o abordare științifică, rațională și sistematică de identificare, evaluare și control a pericolelor în procesul de producere, prelucrare, manipulare, preparare și utilizare a alimentelor. Sistemele de acest fel oferă o abordare de integrare a diferitor procese și de prevenire, fiind mai eficiente din punctul de vedere al costurilor în comparație cu sistemele de testare a produsului finit la sfârșitul procesului. Sistemul este aplicabil pentru toate organizațiile din lanțul alimentar, inclusiv pentru întreprinderile care prelucreează, tratează, ambalează, transportă, distribuie și comercializează produse alimentare.

Legislația Uniunii Europene, după cum se indică în Regulamentele EC 178/2002, 852/2004, impune aceleași cerințe de siguranță alimentară pentru produsele alimentare produse și pentru cele importate în Uniunii Europene. De fapt, Regulamentul 852/2004, care a in-

trat în vigoare la 1 ianuarie 2006, obligă întreprinderile de prelucrare care importă în Uniunea Europeană să se conformeze cerințelor siguranței alimentare.

CERTIFICAREA – O
CONDIȚIE OBLIGATORIE

Agricultorii din Republica Moldova au produs întotdeauna fructe și legume care și-au câștigat reputația de produse de o calitate excelentă. În ultimii ani, însă, piețele pentru aceste produse s-au schimbat esențial. Una din principalele preocupări ale sectorului alimentar din întreaga lume a devenit siguranța alimentară care se axează pe asigurarea igienei alimentare pe tot lanțul alimentar, de la gospodărie până la consumator. În aceste circumstanțe, comerțul global se bazează pe produsele standardizate.

La moment, o destinație foarte atractivă pentru produsele agricole de valoare înaltă din Republica Moldova este piața Uniunii Europene de fructe și legume proaspete. Pentru a putea exporta pe această piață, producătorii moldoveni trebuie să se conformeze cerințelor de calitate și siguranță alimentară ale Uniunii Europene.

Reieșind din cele expuse, se poate spune că, în condițiile existente, un sistem de management al calității elaborat și implementat adecvat este unul din instrumentele cele mai importante ale conducerii întreprinderilor. Un atare sistem este necesar atât pentru menținerea profitabi-

lității, cât și pentru satisfacerea cerințelor legislației în vigoare și ale piețelor.

CONCLUZII
ȘI RECOMANDĂRI

Potrivit directorului CNFA Conrad Fritsch, experiența acumulată pe parcursul ultimilor cinci ani în cadrul acestui program demonstrează capacitatea producătorilor moldoveni de a spori producerea de fructe și legume proaspete în strictă concordanță cu standardele internaționale de calitate. Cu toate acestea, în Republica Moldova nu există în prezent un concept integrat de stimulare sub aspect educațional, de cercetare, creditare, marketing și de finanțare a implementării eficiente a proceselor de marketing pentru exportul acestei producții. În acest sens, se recomandă valorificarea experienței de succes în crearea organizațiilor de marketing ale producătorilor în țări precum Ungaria și Polonia. La moment, este extrem de necesară efectuarea unui studiu privind rolul și mecanismul de funcționare a noilor organizații de marketing ale producătorilor, precum și modalitatea prin care Republica Moldova ar putea prelua această experiență. Rezultatele și concluziile acestui studiu ar oferi informații utile Guvernului și tuturor grupurilor cointerestate pentru elaborarea unei Strategii naționale de marketing a produselor proaspete atât pe piețele de est, cât și pe cele de vest.

Ion SCUTARU

Căderea leului pe final de an

Leul moldovenesc a pierdut în perioada 7-15 decembrie încă 10 la sută față de dolar, cursul oficial anunțat de BNM apropiindu-se de 12.3 lei pe dolar. Aceasta este cea mai proastă cotație a monedei naționale față de dolar din ultimii doi ani și jumătate. Potrivit datelor Băncii Naționale, dolarul nu a mai costat atât de mult din iunie 2007, în timp ce euro a avut valori similare acum trei ani.

Prima jumătate a lunii decembrie a fost una de coșmar pentru leu: aceasta a căzut brusc, cursul urcând de la 11.1699 la 12.2924 lei/USD. Este cea mai mare depreciere a leului pe final de an de la lansarea acestuia în circulație în noiembrie 1993.

O oscilație și mai categorică, dar în sens invers, s-a înregistrat doar în decembrie 1998, când moneda națională s-a apreciat cu 12.9% față de dolar.

Leul a pierdut teren și față de moneda unică europeană, cursul de referință publicat de BNM la începutul aceste săptămâni era de 17.9845 lei pentru un euro, față de 16.8242 la 7 decembrie, când a început căderea.

Cine sau ce a provocat deprecierea?

Banca Națională a Moldovei a dat un comunicat prin care, de fapt, își asumă această depreciere bruscă a leului. BNM a confirmat faptul că cumpără valută pentru a-și completa rezervele valutare. În consecință, se schimbă raportul între cerere și ofertă pe piața valutară, ceea ce conduce la deprecierea monedei naționale. Ecuația e simplă, banca centrală cumpără dolari sau euro, ca urmare pompează pe piață lei, astfel oferta crește, iar leul devine tot mai ieftin.

BNM amintește că obiectivul fundamental al băncii centrale este „asigurarea și menținerea stabilității prețurilor”. „Analizele efectuate arată că stabilitatea prețurilor în Moldova este consistentă cu o rată a inflației de 5% pe termen mediu. Luând în considerare inflația negativă înregistrată în ultima perioadă, BNM folosește această oportunitate pentru consolidarea rezervelor internaționale, prin procurarea activă a excesului de valută din piață, asigurându-se astfel stabilitatea economică viitoare în Republica Moldova”, se mai spune în comunicatul băncii centrale.

Această explicație a Băncii Naționale a venit însă când piața valutară se agita, iar deprecierea leului se făcea tot mai simțită.

Situația înregistrată în ultimele zile pe piața valutară nu trebuie să îngrijoreze populația, deoarece este un fenomen normal, un rezultat al consolidării rezervelor internaționale de către BNM și al procurărilor sezoniere de valută de către importatori încerca să ne liniștească Dorin Drăguțanu, guvernatorul BNM la o săptămână după ce moneda națională a pornit în cădere.

Vlad BERCU

În cadrul unei întrevederi cu primul ministru el a dat asigurări că „situația este stabilă, iar motive de îngrijorare nu există”, comunică serviciul de presă al Guvernului.

Ce spun experții?

Mai mulți factori bancari și experți spun că este falsă afirmația că ar fi vorba de o tendință sezonieră. După lansarea leului în noiembrie 1993 a existat o tendință fermă, chiar și în perioadele de criză, de stabilitate a cursului de schimb pe sfârșit de an sau o ușoară depreciere pe final de an.

Și datele BNM confirmă acest lucru. În 2008 cursul oficial a evoluat în perioada 1-31 decembrie de la 10.3844 la 10.3878 lei pe dolar, 2007 – de la 11.2612 la 11.2834, 2006 – 13.1829 la 13.1318, 2005 – de la 12.8291 la 12.9367 lei pe dolar, 2004 – de la 12.4831 la 12.4776. În altă perioadă, de până la anul 2000, tendința a fost aproape aceeași, în 1999 cursul a evoluat de la 11.93 lei pe dolar la 1 decembrie la 11.5902 pe final de na, în 1998 – de la 9.7 la 8.32 lei pe dolar.

? Poate fi vorba de procurări sezoniere de valută de către importatori care ar schimba raportul între cerere și ofertă, mai ales într-un an de criză când exporturile sunt în scădere?

O altă întrebare: într-adevăr BNM procură valută în cantități ce ar putea să schimbe raportul între aceeași cerere și ofertă? Datele Băncii Naționale arată că în primele patru zile ale lunii decembrie au fost procurate 17 milioane 86 mii de dolari, o sumă importantă comparabil cu cele mai mari procurări lunare din acest an pe care le-a făcut banca centrală în luna mai, de respectiv 48.28 milioane de dolari și cu mult peste volumele procurate în septembrie (5.68 mil USD) și octombrie (9.33 mil USD). Deocamdată nu au fost făcut publice statistici bancare privind intervențiile

în a doua săptămână a lunii decembrie, când leul a început să piardă tot mai mult teren în fața dolarului și euro, ca urmare este greu să evoluezi influențele asupra cursului.

O intervenție masivă a Băncii Naționale pe piața valutară în martie anul 2009, când a vândut 251 milioane de dolari, nu a dus la o schimbare bruscă a cursului.

Unii analiști au sugerat că Guvernul ar fi interesat în deprecierea leului, deoarece ar putea să obțină mai mulți bani pentru nevoile bugetare de la vânzarea valutei oferite de Fondul Monetar Internațional. Circa 180 milioane de dolari SUA din finanțările Fondului vor merge în acest an pentru acoperirea deficitului bugetar ce va depăși 4.5 miliarde de lei.

Băncii Naționale i se reproșează că nu a anunțat despre intervenția pe piață, cum, de altfel, se procedează în multe alte țări. Deprecierea lentă și ușoară a leului pe care, probabil, și-a dorit-

Veaceslav NEGRUȚĂ ministrul Finanțelor:

Ministerul Finanțelor cumpără și vinde valută direct la Banca Națională la cursul oficial stabilit de bancă ceea ce nu afectează cursul de schimb

o Banca Națională, care nu a fost suficient de transparentă, astfel că intervențiile au luat prin surprindere piața, s-a transformat în cea mai mare cădere a monedei naționale pe sfârșit de an din ultimii cincisprezece ani, ceea ce dă de bănuț că la un moment dat de „deprecierea planificată” au profitat speculanții.

Cine va pierde?

Scăderea de 10 procente în doar nouă zile nu îi sperie doar pe bancheri. Toți vom simți leul slab în buzunare. Tot ce înseamnă produs de import se va scumpi, mai ales că suntem în prag de sărbători. Și, mai cum se întâmplă totdeauna, ceea ce se va scumpi, nu se va mai ieftini la nivelul de la care au pornit prețurile.

Unde se va opri leul?

Nimeni nu pare să știe. Cel puțin ezită să dea previziuni exacte. Deprecierea leului se pare însă că e pe sfârșite. Deja la începutul săptămânii trecute toate casele de schimb, mai ales a băncilor comerciale, afișau aproape acela curs, semn că bancherii au ajuns la o înțelegere la întâlnirea de la sfârșitul săptămânii trecute la Banca Națională și prin efort comun vor stopa căderea.

S-ar putea, ca și în alte cazuri, cursul de schimb să revină în scurt timp la nivelul de la care a plecat acum o săptămână.

Насосы для
опрыскивателей
Для комбайнов
Для сеялок

Опрыскиватели
Распылители
Форсунки
Переоборудование старых ОПВ
Комплекующие

г. Бельцы, ул. Аэродромная, 12 РМ 3100
Тел.: (+373) 231 4 52 82
Моб.: (+373) 69 900 074
г. Комрат – тел.: 0 298 33 078
г. Каушань – тел.: 0 243 26 995

Cooperarea este impusă de realitățile economice, dar este și o cerință a piețelor externe

necesitatea cooperării este tot mai mult conștientizată de însuși producătorii agricoli
pentru dezvoltarea asocierii pe principii de marketing este necesară asistență din partea statului și a donatorilor internaționali

Activitatea de până în prezent a cooperativelor de întreprinzător a demonstrat că asocierea pe principii de marketing este soluția optimă pentru comerțul agricol, prin asigurarea calității și cantității de producție la preț competitiv de piață și prin sporirea capacității de negociere a producătorilor agricoli.

În condițiile actuale de criză economică, anume cooperarea producătorilor agricoli în aspecte de marketing constituie un mecanism bine pus la punct pentru sporirea eficienței sectorului agrar, a declarat Aurelia Bondari, director executiv al Federației AGROinform în cadrul

Gerrit HOLTLAND, expert independent în domeniul cooperării

accesul producției agricole moldovenești pe piețele externe depinde de dezvoltarea cooperativelor agricole

conferinței naționale „Cooperarea agricultorilor în marketing – o soluție în accesarea piețelor”, ediția III, care s-a desfășurat recent.

Această opinie a fost susținută și de Gerrit Holtland, expert independent în domeniul cooperării din Olanda. Expertul olandez, care a analizat evoluția cooperării în aspecte de marketing în Moldova pe parcursul a 10 ani, a menționat că „accesul producției agricole moldovenești pe piețele externe depinde de dezvoltarea cooperativelor agricole”.

În același timp, analiza efectuată de Gerrit Holtland denotă că actualmente, cooperativele se confruntă, în special, cu probleme ce țin de deficitul de capital, lipsa la nivel regional a unor experți calificați. O altă constatare ține de vulnerabilitatea la șocurile externe. Potrivit analizei prezentate, în 2008, vânzările cooperativelor au fost de 5,7 mln de lei /340 mii de euro/, cu aproximativ 5 mln lei mai puțin față de anul precedent, iar tranzacțiile de export au constituit 138 mii de lei, față de un milion de lei, în anul 2007.

Problemele cu care se confruntă cooperativele de întreprinzător au fost abordate în mai multe prezentări ale experților Federației AGROinform.

„Aceste probleme sunt de ordin fiscal, investițional și instituțional”, a declarat vicedirectorul „AGROinform”, Iurie Hurmuzachi. Potrivit lui, pentru promovarea cooperării la nivel de politici este necesară o impozitare echitabilă cu TVA a mărfurilor și produselor agricole și a echipamentului și tehnicii. Actualmente, TVA este aplicat și în cazul membrilor care livrează producție cooperativei, și cooperativei, care comercializează producția agricolă în numele membrilor săi. Rezultă o impozitare dublă”, a explicat Hurmuzachi.

„De asemenea, „AGROinform” propune stimularea asocierii producătorilor agricoli prin subvenționarea investițiilor în cooperativele de în-

Iurie Hurmuzachi, vicedirectorul „AGROinform”.

Aceste probleme sunt de ordin fiscal, investițional și instituțional. Promovarea cooperării la nivel de politici este necesară o impozitare echitabilă cu TVA a mărfurilor și produselor agricole și a echipamentului și tehnicii

treprinzător în proporție de 50%. Suma totală propusă pentru anul 2010 constituie 3,3 mln lei pentru subvenționarea investițiilor în 10 cooperative de întreprinzător”, a subliniat sursa citată.

Vicedirectorul AGROinform a adăugat că, pentru a lua amploare, procesul cooperării trebuie să fie susținut și de către donatori străini.

La rândul său, Vasile Bumacov, viceministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, a recunoscut că trebuie dezvoltate cooperativele agricole. El a menționat că este importantă nu numai calitatea, dar și cantitatea de producție obținută, exprimându-și regretul față de faptul că în prezent gospodăriile țărănești de-abia sunt în stare să-și vândă producția în Moldova, ne-

Vasile Bumacov, viceministrul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Este importantă nu numai calitatea, dar și cantitatea de producție obținută, exprimându-și regretul față de faptul că în prezent gospodăriile țărănești de-abia sunt în stare să-și vândă producția în Moldova, nemaivorbind de piețele externe

maivorbind de piețele externe.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform dispune de o vastă experiență în domeniul creării și asistenței cooperativelor de întreprinzător. Până în prezent, cu asistență din partea AGROinform au fost create și dezvoltate 30 de cooperative, care întrunesc aproximativ 1000 de membri.

În urma discuțiilor au fost evidențiate o serie de impedimente în procesul de dezvoltare a cooperării în Republica Moldova, precum și au fost formulate propuneri pentru depășirea acestora. În pagina următoare reproducem integral rezoluția Conferinței.

„VILORA-V.S.” S.R.L.

S. Stolniceni, r-nul Edineț
Vinde sistem funcțional de irigare prin picurare pentru suprafața de 11 hectare cu schema de plantare 1,4 metri între rânduri. Sistemul include pompă Bauer, filtre, țevi în complet.

Preț negociabil

Telefon: 069107829 Tel/fax: 0 246 63382

Rezoluția Conferinței naționale a cooperativelor: „Cooperarea agricultorilor în marketing – o soluție pentru accesarea piețelor”

**Ediția III
Chișinău
27 Noiembrie 2009**

Activitatea de până în prezent a cooperativelor de întreprinzător a demonstrat că asocierea pe principii de marketing este soluția optimă pentru comerțul agricol, prin asigurarea calității și cantității de producție la preț competitiv de piață și prin sporirea capacității de negociere a producătorilor agricoli.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform dispune de o vastă experiență în domeniul creării și asistenței cooperativelor de întreprinzător. Până în prezent, cu asistență din partea AGROinform au fost create și dezvoltate 30 de cooperative, care întrunesc aproximativ 1000 de membri și care au demonstrat un șir de realizări.

Participanții Conferinței – reprezentanți ai cooperativelor de întreprinzător, ai Ministerului Agriculturii, organizațiilor neguvernamentale din domeniul agriculturii, programe și misiuni internaționale, AGROinform, au constatat următoarele:

- Producătorii agricoli conștientizează tot mai mult necesitatea cooperării care, în paralel, este impusă și de realitatea economică, fiind o metodă eficientă de accesare a piețelor de desfacere.
- Abordarea AGROinform în crearea și dezvoltarea cooperativelor a câștigat încrederea fermierilor datorită prestării de servicii integrate, prin decizii luate în baza informațiilor analitice și argumentate economic, a stimulării principiului de apartenență a fermierilor, precum și a responsabilității proprii.
- Membrii cooperativelor de întreprinzător au investit 183.700 Euro în activități de marketing.
- Numărul membrilor cooperativelor de întreprinzător (specializate pe activități de marketing) s-a dublat în perioada anilor 2005-2009

- Cooperativele au confirmat capacitatea de a genera profit pentru membrii săi.

Însă, activitatea cooperativelor de întreprinzător și a asociațiilor de producători a evidențiat o serie de probleme care împiedică dezvoltarea cooperării fermierilor în Republica Moldova. Aceste probleme sunt de ordin fiscal, investițional și instituțional. Principalele obstacole de acest gen sunt:

De ordin extern:

- Crearea cooperativelor este problematică fără susținerea investițională și instituțională. În acest proces, este vitală contribuția donatorilor internaționali.
- Lipsa suportului financiar (subvenții) la efectuarea investițiilor în cadrul cooperativelor. Exemplul Poloniei, unde pentru grupurile de producători se acordă cca. subvenții în mărime de până la 75% din volumul investițiilor efectuate.
- Tendința producătorilor de a comercializa marfa fără documente oficiale ca urmare a concurenței neloiale din partea companiilor ce achiziționează marfa în numerar.
- Lipsa unui mecanism de garantare a exporturilor (în vederea acceptării plăților după livrare, cu un risc mai redus)
- Neclaritatea și ambiguitatea mecanismului de aplicare a TVA în relațiile membru – cooperativa - cumpărător

final

- Sofisticarea exagerată și deseori tratarea diferită a procedurilor de certificare fitosanitară.
- Proceduri vamale costisitoare și sofisticate.
- Competiție neloială. Cerințe exagerate și tratare diferită din partea serviciului fitosanitar. Ex. puncte de colectare a laptelui a fabricilor care lucrează în condiții anti-sanitare și cerințe dure asupra condițiilor sanitare pentru cooperativele care colectează lapte.
- Lipsa laboratoarelor independente care ar testa calitatea produselor în timpul tranzacțiilor dintre cooperative (antreprenori agricoli) și industria de prelucrare.
- Tarife exagerate la transportarea mărfii pe calea ferată.
- Lipsa ambalajului calitativ de origine locală (necesitate de a importa ambalajul), precum și existența taxelor la importul ambalajului de calitate ce nu poate fi produs în Moldova.

De ordin intern:

- Incapacitatea cooperativelor de a asigura sortarea, calibrarea producției agricole din insuficiența de investiții.
- Ca efect al crizei financiare producătorii agricoli (membrii cooperativelor) creditează industria de prelucrare.

Reieșind din cele expuse, participanții conferinței propun un șir de măsuri orientate spre îmbunătățirea mediului de dezvoltare a cooperativelor. Propunerile sunt destinate, în special, instituțiilor statale abilitate, donatorilor internaționali și organizațiilor de consultanță.

Guvernului Republicii Moldova

1. Revizuirea legislației privind Cooperativele de Întreprinzător și elaborarea instrucțiunilor clare de către Mi-

nisterul Finanțelor referitor la aplicarea TVA în relațiile cooperatiste.

2. Formarea unei poziții statale ferme în vederea mecanismului de aplicare a TVA în agricultură pentru 2010.
3. Ajustarea și simplificarea procedurilor de certificare fitosanitară.
4. Acreditarea urgentă a cel puțin unui laborator de certificare.
5. Inițierea procedurilor de eficientizare a lucrului serviciului vamal.
6. Subvenționarea investițiilor cooperativelor în infrastructura de marketing în mărime de 50%.
7. Guvernul trebuie să atragă atenție sporită gospodăriilor agricole de familie (gospodării medii), care formează un potențial contingent de dezvoltare a cooperativelor.

Donatorilor externi

Susținerea instituțională și investițională a cooperativelor clasice în agricultură.

Organizațiilor de consultanță, uniunilor fermierilor și cooperativelor

1. Organizațiile de consultanță trebuie să-și dezvolte și să-și extindă capacitățile în domeniul dezvoltării cooperării fermierilor, luând în calcul experiența acumulată și să promoveze cooperarea în toate sectoarele agricole.
2. Cooperativele trebuie să devină forța motrică pentru crearea și dezvoltarea asociațiilor specializate pe produse care ar reprezenta interesele fermierilor în lanțul valoric (inclusiv procesatorii).
3. Promovarea susținerii sistemului cooperatist în formarea unei infrastructuri și logisticii de post-recoltare cu conectare la rețelele comunale, comunicare și transport
4. Elaborarea unei politici comune a mișcării cooperatiste privind activitatea de achiziții în numerar, fie prin formarea unor canale de informare fie prin dezvoltarea unor alternative

AGROinform oferă finanțări pentru activități de marketing

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform” oferă finanțări pentru activități de marketing, din contul liniei de creditare proprii, gestionată de întreprinderea de microfinanțare „MicroInvest” S.R.L.

Finanțarea este eligibilă pentru următoarele domenii:

- ✓ controlul calității produselor agricole;
- ✓ depozitarea/păstrarea producției agricole;
- ✓ sortarea/calibrarea producției agricole;
- ✓ procesarea producției agricole;
- ✓ ambalarea și etichetarea/marcarea producției agricole.

Pentru potențialii beneficiari sunt aplicate următoarele condițiile de finanțare din contul liniei de creditare AGROinform:

1. Cooperative de marketing - credite în mărime de până la 50,000 EURO, oferite la o rată a dobânzii de 16% anual*;
2. Membrii cooperativelor - credite în mărime de până la 25,000 EURO și rata dobânzii de 18% anual*;
3. Antreprenori - credite în mărime de până la 10,000 EURO (excepții poate fi suma de până la 20,000 EURO când afacerea are un impact economic și social avansat și este preponderent orientat în dezvoltarea activităților de post-recoltare) și rata dobânzii de 18% anual*;
4. Clienții ce vor contracta creditul sunt obligați să asigure cu gaj în mărime corespunzătoare și poartă deplină răspundere pentru rambursare acestuia.

Procedura de accesare a finanțărilor este următoarea:

1. Potențialii beneficiari trebuie să se adreseze la organizațiile Regionale AGROinform sau la oficiul național de coordonare.
2. Specialiștii AGROinform selectează clienții și îi asistă în perfectarea Planului de Afaceri.
3. Specialiștii AGROinform vor acorda asistență beneficiarilor la conlucrarea cu ofițerii de creditare ai „Microinvest” S.R.L. pentru pregătirea documentelor necesare Dosarului de Creditare.
4. Creditele vor fi aprobate și eliberate într-o lună din momentul depunerii Dosarului la Comisia de Creditare.

Informații suplimentare pot fi obținute la numărul de telefon (22) 23 77 30.

* la debursarea creditelor „Microinvest” S.R.L. aplică un comision unic.

Datorită termenului mic de recuperare a investițiilor

Tot mai mulți producători cultivarea tomatelor

De pe 10 ari de seră cu tomate poate fi obținut un profit de 83 mii lei

Producerea legumelor în sere, pe lângă faptul că permite asigurarea securității alimentare a țării, oferă beneficii importante celor care gestionează afacerea. Producerea legumelor în mediu protejat, în special a tomatelor, capătă amploare în ultimii ani datorită termenului mic de recuperare a investițiilor, inclusiv datorită subvențiilor alocate de stat.

Investiții la crearea serelor permanente

Pentru producerea cu succes a tomatelor în spații protejate, producătorul trebuie să dispună de teren arabil, posibilitate de a efectua irigarea, acces la curent electric, construcții adiacente. Cultivarea tomatelor în sere necesită investiții considerabile în mijloace fixe.

Prezenta afacere de cultivarea a tomatelor în sere a presupus implementarea unui model investițional prin construirea serelor permanente, care sunt relativ costisitoare. Construcțiile permanente prezintă un potențial înalt de producție, ce permite asigurarea a câteva cicluri de producție, o modelare mai bună a factorilor de producție (în special factorul natural) și durată mai mare de exploatare. Cultivarea tomatelor în spații permanente permite fermierului penetrarea pe piețele agricole cu tomate în extrasezon (la prețuri avantajoase) calitate bună și obținerea unui potențial de producție net superior în comparație cu alte tipuri de sere (solarii, tunele) fără a mai vorbi de cultivarea tomatelor în câmp.

Modelul investițional a inclus estimarea investițiilor pentru construirea a 2 module de sere (dimensiuni 9X60 m sau 540 m²) cu suprafață totală de 1080 m², prezente pe piața republicii și care oferă o durabilitate esențială fermierului și practicarea eficientă a afacerii date.

Crearea serelor permanente pentru suprafața de 10 ari necesită suma estimativă a investițiilor în mărime de 388.71 mii lei.

Pentru cultivarea tomatelor, atât în teren protejat, cât și în câmp deschis este necesar ca fermierul să asigure procesul tehnologic cu mijloacele circulante calitative și în cantitatea optimă.

În Republica Moldova, tomatele pot fi cultivate prin semănarea suprafeței cu semințe sau prin plantarea răsadului. Răsadul de tomate poate fi produs în condiții casnice (sere) sau pro-

Bugetul investițiilor pentru crearea serelor permanente, suprafața de 1080 m ²				
Specificarea	UM	Cantitatea	Preț unitar, lei	Investiția totală, lei
2 module de seră (sera are S=540 m.p.)	m.p.	1,080	250	270,000
Peliculă de 180 microni	m.p.	2,700	25	67,500
Rezervor pentru apă - 10 m ³	m3	10	750	7,500
Sistem de irigare prin picurare	ha	0.1	15,000	1,500
Pompă pentru apă	unit	1	2,500	2,500
Generatoare de ardere directă	unit	2	7,500	15,000
Lăzi plastic pentru recoltarea roșiilor	unit	100	12	1,200
Inventar la seră	X	X	5,000	5,000
Cheltuieli neprevăzute (5% din total)	X	X	X	18,510
Investiții totale	X	X	X	388,710

agricoli se orientează spre în spații protejate

Bugetul de venituri și cheltuieli la cultivarea tomatelor în sere (suprafața 10 ari de seră)

Specificare	UM	Preț unitar, lei	Tehnologia intensivă - 1080 m.p.		
			Cantitatea	Suma, lei	Structura consumurilor, %
I. Venituri din vânzări	lei	X	25,920	174,960	X
Tomate comercializate - sezon rece (50%)	kg	9.0	12,960	116,640	X
Tomate comercializate - sezon recoltare în masă (50%)	kg	4.5	12,960	58,320	X
II. Costul mijloacelor de producție	lei	X	X	23,860.7	26.01%
Material semincer (răsad)	lei/fir	2.50	3,240	8,100.0	8.83%
Îngrășăminte minerale:	lei	X	X	535.4	0.58%
- azotate (Seitră amoniacală)	kg	4.50	20	90.0	0.10%
- fosfatice (Superfosfat)	kg	7.00	40	280.0	0.31%
- macro și microelemente (Cristalon)	kg	27.70	2	55.4	0.06%
- macro și microelemente (Terraflex T)	kg	22.00	5	110.0	0.12%
Substanțe chimice:	lei	X	X	375.3	0.41%
- erbicid (Triflurex 480 EC)	l	109.20	0.25	27.3	0.03%
- erbicid (Agil 100 EC)	l	374.40	0.13	46.8	0.05%
- insecticid (Actara 25 WG)	kg	1,659.84	0.01	16.6	0.02%
- fungicid (Cuproxat SC)	kg	77.38	0.50	38.7	0.04%
- insecticid (Confidor 200 SL)	kg	673.92	0.05	33.7	0.04%
- fungicid (Tatoo 55 SC)	l	157.25	0.30	47.2	0.05%
- fungicid (Ridomil Gold 68 WG)	kg	197.18	0.25	49.3	0.05%
- fungicid (Kocide 2000)	kg	148.51	0.30	44.6	0.05%
- fungicid (Acrobat 79 WP)	l	188.50	0.20	37.7	0.04%
- insecticid (Calypso 480 SC)	l	1,340.35	0.03	33.5	0.04%
Cheltuieli pentru energia electrică	lei/lună	350.00	10.00	3,500.0	3.81%
Încălzirea serei	lei/l	7.00	1,500	10,500.0	11.44%
Apă (irigare)	m3	8.50	100	850.0	0.93%
III. Costul servicii mecanizate	lei	X	X	1,944.0	2.12%
Transportarea recoltei comercializate (L=15 km)	t/km	5.00	389	1,944.0	2.12%
IV. Operații manuale	lei	X	X	24,000.0	26.16%
2 muncitori permanenți (lucrează 8 luni)	om/luna	1,500.00	16	24,000.0	26.16%
V. Cheltuieli - uzura mijloacelor productive	lei	X	X	33,600.0	36.62%
VI. Cheltuieli neprevăzute (10%) (II+III+IV+V)*0.1	lei	X	X	8,340.5	9.09%
VII. Consumuri - total (II+III+IV+V+VI)	lei	X	X	91,745.2	100.00%
VIII. Profit (I-VII)	lei	X	X	83,214.8	X

curat de la întreprinderile specializate.

În continuare este propus un exemplu economic la cultivarea tomatelor în spații protejate (suprafața de 1080 m.p.), unde sunt calculate rezultatele economice și prezentate argumente clare pentru practicarea afacerii date orientată la dezvoltarea agriculturii de valoare înaltă. Pentru varianta propusă de cultivare a tomatelor, recolta medie posibilă a fost estimată la 26 t/1080 m² (consumurile variabile vor constitui 91,745.2 lei/1080 m²). Reieșind din calculele prezentate în tabelul anterior pentru sera permanentă de 10 ari, suma veniturilor din vânzări constituie 174,960 lei și costul vânzărilor este de 91,745.2 lei. Reieșind din aceste considerente, profitul anual posibil de obținut poate constitui 83,214.8 lei de pe 10 ari de seră permanentă cultivate cu tomate cu creștere indeterminantă.

O importanță la analiza economică pentru orice investiție capitală o are termenul de recuperare a investițiilor la construirea serelor permanente. Mărirea investiției necesare pentru

construirea a 10 ari de seră permanentă constituie suma de 388,710 lei.

Termenul de recuperare a investițiilor		
Indicatori de calcul	UM	Calculare
Investiții totale	lei	388,710.0
Profit net	lei	83,214.8
Termen de recuperare a investițiilor	ani	4.67
Numărul de persoane	pers	business familial

Reieșind din suma totală a investițiilor la construirea serei permanente pe 10 ari și nivelului anual planificat al profitului, termenul de recuperare a lor va constitui 4.67 ani pentru antreprenor, ceea ce prezintă un interes practic pentru diversificarea activităților și veniturilor în spațiul rural.

Andrei Zbancă, doctor în economie

Crearea Asociațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații va permite administrarea mai eficientă și extinderea sistemelor de irigare

Obținerea unor recolte stabile pe terenuri irigabile de o suprafață de 300 mii hectare i-ar permite Republicii Moldova asigurarea securității alimentare. Însă, deși Moldova are un potențial de irigare de 700 mii de ha, în anul curent irigația a fost aplicată pe o suprafață de aproximativ 40 mii de ha. Aceste realități au fost comunicate în cadrul unei mese rotunde tematice, organizate de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform și Agenția Apele Moldovei.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, mediului științific, ai asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, ai donatorilor etc.

Una din temele abordate în cadrul mesei rotunde a fost asocierea producătorilor agricoli pentru utilizarea în comun a resurselor de irigare. Actualmente, potrivit lui Iurie Hurmuzachi, vice-director AGROinform și co-autor al ghidului „Asocierea utilizatorilor de apă pentru irigații”, în Moldova activează 33 Asociații ale Utilizatorilor de Apă (AUA).

„Deși avantajele utilizării în comun a irigației sunt evidente și nu necesită argumentare, în perioada 2000-2008 au fost create doar 24 de asociații de acest gen”, a spus Hurmuzachi. Analizând aceste rezultate, Corporația CNFA, în parteneriat cu Federația AGROinform, Agenția Apele Moldovei și câțiva experți independenți au elaborat ghidul „Asocierea utilizatorilor de apă pentru irigații”, în Moldova activează 33 Asociații ale Utilizatorilor de Apă. Ulterior, în cadrul a 17 sesiuni tematice regionale la care au participat persoane interesate de subiect, au fost explicate formele juridice de organizare a Asociațiilor, procedurile de lucru și oportunitățile de atragere a fondurilor pentru modernizarea utilajului de irigare. Vreau să accentuez că, inițial, au fost planificate 11 sesiuni. Dar, la solicitarea producătorilor agricoli, au fost organizate încă 6. Considerăm că unul din efectele imediate ale acestor activități a fost crearea în perioada iulie 2008 – august 2009 a încă 7 Asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații”, a spus Hurmuzachi.

Cele 33 de AUA existente întrunesc 2,6 mii de membri și irigă 8,2 mii ha. Această formă de unificare permite folosirea mai eficientă a sistemelor de irigare, cultivarea culturilor cu valoare înaltă și obținerea unei recolte înalte.

În cadrul acestui eveniment, Ivan Cuceinic,

șef de direcție la Apele Moldovei, a prezentat și un proiect de lege care să reglementeze procedura de creare și activitatea ulterioară a AUA. Ivan Cuceinic a explicat, că deși actualmente există trei forme de organizare a AUA – asociații obștești, cooperative de întreprinzători, societăți comerciale, a apărut necesitatea creării unui cadru legal distinct pentru aceste organizații.

Documentul, care este acum la avizare la Ministerul Justiției, prevede că toate AUA vor activa în calitate de agenți economici, vor avea în gestiune toate sistemele de irigare pe teritoriul

cărora sunt amplasate. Aceste rețele urmează a fi reabilitate inițial cu contribuția financiară a Corporației „Provocările Mileniului”.

Una din prevederi ale acestui document prevede obligativitatea de reînregistrare pentru toate AUA existente.

În cadrul mesei rotunde a fost prezentate rezultatele studiului privind starea și perspectivele de dezvoltare ale AUA pentru irigare din Moldova (elaborat de AGROinform/CNFA). Un rezumat al acestui studiu și concluziile lui le vom publica în ediția următoare.

MASA ROTUNDĂ Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru irigații din Republica Moldova (AUA) 10 decembrie 2009

Masa rotundă a fost organizată de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova „AGROinform” în parteneriat cu Agenția de Stat „Apele Moldovei”. Participanții la masă rotundă: reprezentanți ai AUA pentru irigare existente și grupurilor de inițiativă; angajați ai Agenției de Stat „Apele Moldovei”, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniul agriculturii, programe investiționale și misiuni internaționale, FNAM „AGROinform”.

În cadrul mesei rotunde au fost prezentate și discutate: rezultatele „Studiului privind starea și perspectivele de dezvoltare ale AUA pentru irigare din RM (elaborat de AGROinform/CNFA)”, ghidul „Asocierea utilizatorilor de apă pentru irigații” și proiectul de lege privind Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigare. În baza celor prezentate și discutate de către participanții la masa rotundă au fost formulate unele concluzii privind starea actuală a asociațiilor utilizatorilor de apă și formulate unele propuneri de dezvoltare a lor în vederea utilizării în comun a infrastructurii centralizate de irigații.

Concluzii

1. Pentru asigurarea securității alimentare a Republicii Moldova, suprafața irigată trebuie să constituie cca. 300 mii hectare. În prezent, sistemele centralizate de irigare sunt amenajate pentru cca. 144 mii ha („irigarea mare”), iar posibilitatea actuală pentru irigare constituie doar 90 mii ha. În anul 2009 au fost irigate doar 30 mii ha, cauzele fiind următoarele: lipsa utilajului de irigat, costuri mari la pomparea apei etc.

2. Calitatea și cantitatea apei în sursele locale (râurile mici și lacuri interne) limitează potențialul „irigării mici” până la cca. 20-25 mii ha, care la momentul actual este practic valorificat.

3. La moment în țară sunt înregistrate 33 AUA. 20 AUA sunt conectate la sistemele centralizate de irigații, iar 12 AUA utilizează irigarea mică. Suprafața terenurilor agricole irigabile aflate în gestiunea AUA a constituit cca. 8,5 mii ha în 2009.

4. Experiența AUA pentru irigații din țară este destul de modestă. Suprafața irigabilă ale celor 32 AUA constituie doar 6.3% din

totalul suprafețelor irigabile ale Republicii Moldova.

5. Crearea AUA și trecerea în gestiunea lor stațiilor tehnologice pentru irigare este o condiție pe care o înaintează finanțatorii externi (Corporația „Provocările Mileniului”).

6. Experiența demonstrează că AUA sunt o soluție optimă în procesul de utilizare a apei și gestionarea sistemelor centralizate de irigații și dezvoltarea agriculturii de valoare înaltă.

Propuneri

1. Este necesară activizarea procesului de reabilitare și extindere a sistemelor de irigare, ceea ce va asigura producătorii agricoli cu apă calitativă din surse durabile și în volum necesar.

2. Pentru accelerarea procesului de dezvoltare a AUA este necesară adoptarea cât mai curând a Legii cu privire la Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru irigare.

3. Procesul de creare și dezvoltare a asociațiilor este unul de durată și necesită eforturi combinate din partea membrilor, a organizațiilor ce oferă asistență tehnică și suport financiar (atât din partea statului cât și a donatorilor).

4. Este necesar de elaborat și implementat un Program larg de informare a producătorilor agricoli despre beneficiile AUA, procedurile de creare și funcționare efektivă, promovare a experienței de succes a organizațiilor active.

5. Pentru dezvoltarea capacităților și asigurarea funcționării eficiente a AUA sunt necesare instruirii și asistență pentru administratori și membrii asociațiilor în: organizarea și management, evidența contabilă și raportarea, utilizarea și menținerea infrastructurii tehnologice, bunele practici de irigare etc.

BNM a depășit așteptările băncilor comerciale în combaterea crizei prin creditare

În calitate de măsuri anticriză, Banca Națională a Moldovei (BNM) de la începutul anului a acordat băncilor comerciale credite în sumă de 1,64 mlrd. lei, iar prin operațiunea REPO de cumpărare a VMS - 349 mil. lei (\$18,6 mil.).

real al economiei.

Atunci băncile așteptau ca BNM să le acorde credite în sumă de cel puțin 1 mlrd. lei.

În mai au fost eliberate credite în valoare de 40 mil. lei și pentru prima dată din 2004 pe piață s-a activat instrumentul REPO de cumpărare a VMS - BNM a procurat valori mobiliare în sumă de 171 mil. lei cu dobînda de 10,6%.

Pînă în octombrie băncile au asimilat în medie cîte 250 mil. lei lunar, dar, potrivit micșorării portofoliilor de credite ale băncilor și potrivit bancherilor, "economia a asimilat noile resurse din cauza noilor riscuri".

Instrumentul REPO de cumpărare a VMS a funcționat din mai pînă în iulie și s-a reactivat abia în noiembrie, odată cu venirea la conducerea a noului guvernator al BNM.

Și situația de pe piața monetară s-a schimbat: băncile, odată cu micșorarea ratei de rezervare obligatorie a mijloacelor atrase, și-au majorat substanțial coeficientii lichidității și nu au mai avut nevoie de noi mijloace de credit.

În noiembrie volumul creditării băncilor comerciale s-a redus de trei ori comparativ cu octombrie și a constituit 57,1 mil. lei, iar prin instrumentul REPO de cumpărare a VMS - 3 mil. lei, deși resursele s-au ieftinit pînă la 5%.

Avînd deja propriile mijloace libere, în pofida înrăutățirii situației cu rambursarea creditelor și avertizărilor BNM, băncile își reanimează treptat creditarea de consum și speră să-și amelioreze veniturile capitalului.

În opinia experților independenți, "rezultatele din noiembrie ale băncilor vor prezenta primele semne de ameliorare a indicilor de bază, inclusiv va crește portofoliul total de credite". Deocamdată nimeni nu face aprecieri despre cît de eficiente s-au dovedit a fi măsurile anticriză ale BNM în întregime.

În anul viitor

Suprafețele cultivate cu floarea-soarelui vor fi reduse cu 20%

Începînd cu 2010, suprafețele de teren cultivate cu floarea-soarelui vor fi reduse cu 20%, pînă la 180 mii ha. În același timp, suprafețele de teren cultivate cu rapiță vor fi majorate, deoarece uleiul de rapiță este comercializat în mare parte peste hotare.

Aceste date au fost co,unicate reporterului INFOTAG de către șeful adjunct al Direcției fitotehnie, seminologie, horticultură și pepienerit din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Valerii Masleanski.

Potrivit lui, în anul curent în Moldova au fost însămnățate cu floarea-soarelui circa 217 mii ha de teren sau cu 11 mii ha mai puțin decît în anul 2008. "Din cauza secetei producția de floarea-soarelui a scăzut cu 65 mii tone și a constituit 306 mii tone. Pînă la sfîrșitul anului Moldova va exporta circa 73 mii tone de floarea-soarelui la preț de 3,5 - 3,6 lei/kg", a spus Masleanski.

Sursa citată a precizat că majoritatea producției de rapiță în stare prelucrată este exportată în Federația Rusă și țările europene. Totodată Masleanski a precizat că în acest an în Moldova au fost cultivate peste 40 mii ha de soia - cu 10 ha mai puțin decît anul trecut, recolta acestui produs fiind în scădere din cauza secetei.

Piața vinurilor din Rusia se confruntă cu un deficit de materie primă din Moldova

în același timp

Piața producerii vinurilor rusești se zdruncină din cauza micșorării serioase a volumelor de materiale vinicole importate, consideră experții, care și-au prezentat prognozele pe portalul analitic rus "Viticultură și vinificație".

După cum transmite INFOTAG, ei menționează că în ianuarie-octombrie scăderea a constituit 30% față de anul 2008, iar față de anul 2007 aceasta a ajuns la 38%. Lider în import este Spania (32%), deși volumul importului din această țară s-a redus cu 46%. Pe locul doi se află Ucraina cu 19%, deși nimeni nu s-a așteptat la aceasta. În 2007 cota acesteia era de 0,35%, iar în 2008 - de 2,3%. Moldova se află pe locul opt cu un indice de 2,5 mil. litri (1,3%).

Experții subliniază situația paradoxală că Ucraina, care este dependentă de importul de materie primă pentru vinuri și divinuri (importă 80%), în decurs de doi ani și-a majorat volumul exportului de 36 de ori.

Analistii de la Centrul de studiere a piețelor alcoolului nu exclud că Rusia va ajunge prin Ucraina la materia primă moldovenească. În acest caz, volumul materialelor vinicole moldovenești în Rusia ajunge deja la 38 mil. litri (35 mil. litri din Ucraina + 2,5 mil. litri din Moldova). La sfîrșitul anului acesta va atinge cifra de 45 mil. litri.

"În esență, nu este nimic rău în aceasta: materialele vinicole moldovenești ajung la consumatorii ruși, dar producătorii acestei materii prime pierd din profit", spun experții.

Guvernul Ucrainei a propus Radei Supreme să retragă livrările de spirt din regimul de comerț liber cu Moldova. În opinia autorilor inițiativei, majorarea prețului la spirtul ucrainean din contul taxelor vamale îl va face mai puțin competitiv pe piața moldovenească și va priva uzina transnistreană "Kvint" de avantajele de preț.

Proiectul de lege privind retragerea din regimul de comerț liber între Ucraina și Moldova a unor grupuri de produse a fost deja publicat pe site-ul organului legislativ. Acest protocol interguvernamental a fost semnat la 21 aprilie la Chișinău și la moment trebuie ratificat de Parlamente. Documentul propune perceperea taxelor la importul din Moldova a zahărului și alcoolului etilic, pre-

Băuturi alcoolice și țigări se scumpesc de la 1 ianuarie 2010

Băuturile alcoolice tari și țigările vor deveni mai scumpe, odată cu majorarea accizelor la acestea de la 1 ianuarie 2010. Un proiect de lege privind politica bugetară fiscală pentru anul viitor a fost adoptat în prima lectură de către majoritatea parlamentară, marți, 15 decembrie.

Proiectul politicii bugetare pentru anul 2010 presupune modificarea unui pachet întreg de legi. Un capitol important al proiectului îl constituie accizele. Astfel, conform noilor prevederi, prețul minim la produsele alcoolice tari cu ridicata va fi de 36 lei, iar cu amănuntul de 50 lei, pentru un litru. „Guvernul va încerca prin acest instrument să reducă produsele contrafăcute de pe piață, care la moment se comercializează foarte ieftin, circa 15 lei pentru un litru”, a spus Veaceslav Ioniță, președintele Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe.

Cota accizelor se va majora și la bere cu 25%, la țigările cu filtru cu 4%, la benzină și derivatele acesteia cu 50% și la alte produse, precum parfumurile, articolele de bijuterie etc. O creștere dublă a accizelor se prevede la importul autoturismelor de lux. În cadrul comisiei de profil se vor discuta parametrii după care va fi stabilit accizul, spune Ioniță.

„În mare măsură guvernul a încercat să obțină anumite surse de majorare a veniturilor, însă aceste surse au fost căutate în așa fel ca să nu afecteze producătorul, în special pe cel local, iar dacă și presupune anumite modificări, acestea țin mai mult de anumite tipuri de consum care nu țin de masele largi ale populației”, explică președintele comisiei.

O altă propunere din proiect se referă la cota zero pentru venitul reinvestit, menținerea căreia se propune și pentru anul viitor, din cauza situației proaste în care se află mulți agenți economici ca urmare a crizei financiare.

„În agricultură se va pleda pentru o politică care să-i protejeze pe producătorii agricoli. Una din idei a fost reducerea cotei TVA de la 20% la 8%. Probleme vor apărea pentru că producătorii agricoli nu-și vor putea recupera TVA-ul înapoi, deoarece ei procură cu 20% și după asta vînd cu 8%. De aceea, în comisie vom căuta o soluție mai bună pentru a încuraja producătorii agricoli”, a mai spus președintele comisiei.

Amendamentele și propunerile la proiect urmează să fie discutate la ședința comisiei de profil de miercuri, 16 decembrie, pentru ca legea să fie votată în a doua lectură la următoarea ședință a legislativului.

Ucraina ar putea regrave spirtul din comerțul liber cu Moldova

cum și la exportul din Ucraina a zahărului, spirtului, blănurilor, metalelor feroase și neferoase.

"Retragerea alcoolului etilic din regimul de comerț liber se va produce în premieră. În Ucraina nu se exportă spirt moldovenesc. Alcoolul nostru însă în Moldova se exportă. El merge pentru producerea vodkăi, dar și pentru vinurile tari", susține vicepreședintele concernului de stat "Ukrspirt", Vitalie Sosnițki.

Potrivit lui, cu distribuirea spirtului ucrainean în Moldova se ocupă holdingul "Sheriff" din Transnistria, care deține cea mai mare fabrică de vinuri și divinuri din regiune "Kvint".

"Dacă Ucraina va lua măsuri care vor conduce la majorarea prețului la spirt, atunci este destul de probabil că spirtul ucrainean va deveni pentru noi prea scump și vom fi nevoiți să găsim alt produs din Rusia sau din alte țări", a spus directorul tehnic al întreprinderii, Alina Golovnițkaia.

Potrivit datelor Serviciului Vamal, în ianuarie-octombrie în Moldova au fost adus spirt ucrainean în valoare de \$6,8 mil.

Șoferii luați pe nepregătite de venirea iernii au făcut cozi la centrele de vulcanizare

Mulți dintre conducătorii auto care au fost luați pe nepregătite de iarna care și-a intrat deja în drepturi au fost nevoiți să stea la coadă ore în șir la centrele de vulcanizare. La unele centre din capitală s-au format cozi de zeci de mașini, iar mulți șoferi s-au grăbit să ocupe rând cu mult înainte de începerea programului vulcanizărilor. Astfel, deși lucrează continuu, mecanicii auto reușesc cu greu să facă față solicitărilor, iar șoferii trebuie să se înarmeze cu multă răbdare.

"Mi-am lăsat mașina de la orele 11.00 dimineața la vulcanizare și am mers la serviciu. Am revenit de câteva ori să verific dacă nu m-a ajuns rândul, dar am trecut abia la orele 17.00. E dificil, dar trebuie să ne adaptăm mașinile la condițiile de iarnă. Deși suntem conștienți de acest lucru în fiecare an lăsăm totul pe ultima sută de metri", a spus pentru BASA-press Tudor Croitor, un șofer.

Cererile pentru astfel de servicii au atins cifre importante, aceasta devenind o afacere de sezon foarte profitabilă. Astfel, pentru schimbarea și echilibrarea a patru anvelope, șoferii scot din buzunare sume cuprinse între 120 și 200 de lei, în funcție de cauciuc și mașină. Pentru procurarea unor cauciucuri vor mai fi nevoiți să plătească sume care pot varia între 500-1800 de lei fiecare.

Pentru schimbarea și echilibrarea cauciucurilor autoturismului este nevoie de circa 35-40 de minute.

Polițiștii îi sfătuiesc pe șoferi să circule cu mare atenție, să adapteze permanent viteza la condițiile de drum și să nu depășească limitele în localități sau în afara lor, mai ales atunci când carosabilul este acoperit cu polei, gheață sau zăpadă bătătorită.

Automobilele trebuie echipate cu pneuri corespunzătoare și cu ștergătoare de parbriz care să funcționeze bine. De asemenea, mașinile cu masa totală maximă autorizată mai mare de 3,5 tone trebuie să circule pe drumurile acoperite cu zăpadă, gheață sau polei cu lanțuri pe roți și echipamente antiderapante.

În mod prioritar trebuie să fie schimbate acumulatorii, lichidele din sistemul de răcire de tip antigel, ce se folosesc în pe-

La Soroca a fost deschis un incubator de afaceri

Incubatorul de afaceri, care s-a deschis miercuri la Soroca, a întrunit sub același acoperiș 15 întreprinderi mici și a creat 70 de noi locuri de muncă.

Acesta a fost creat în cadrul proiectului "Enteranse 2 Your Business" de organizația internațională tehnico-științifică din Norvegia "Sintef Technology and Society" (STS), de Organizația pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (ODIMM) de pe lângă Ministerul Economiei Moldovei și de Consiliul raional Soroca.

Pentru noua structură de afaceri statul a acordat o clădire cu 1,7 mii de metri pătrați, organizația norvegiană împreună cu administrația publică locală au făcut re-

parație capitală, iar secțiile și oficiile au fost dotate "la cheie".

În urma concursului au fost selectate 15 firme care vor beneficia de condiții privilegiate, precum infrastructură modernă, condiții facilitare de arendă, consultări gratuite ale specialiștilor. Pentru antreprenorii începători sînt prevăzute granturi în mărime de 1/3 din suma proiectului.

La fiecare trei ani în incubator vor veni noi antreprenori tineri pentru a beneficia de condițiile oferite.

Premierul Filat cere petroliștilor să nu admită majorări nejustificate ale carburanților

La ANRE deja au fost înregistrate peste 30 de cereri cu solicitări de a scumpi combustibilul

Prețurile la produsele petroliere trebuie formate în mod transparent și justificat. Despre aceasta s-a discutat marți la întrevvedere prim-ministrului Vlad Filat cu reprezentanții companiilor petroliere ce activează pe piața Republicii Moldova.

Potrivit Serviciului de presă al Guvernului, la întrevvedere au fost abordate probleme ce țin de importul și comercializarea produselor petroliere pe piața internă, necesitatea modificării actelor normative în vigoare, care reglementează activitățile de pe piața produselor petroliere.

Participanții pieței se pronunță pentru majorarea prețurilor la carburanți în legătură cu deprecierea leului în raport cu dolarul SUA. Agenția INFOTAG informează că, la Agenția Națională pentru reglementare în Energetică au fost deja depuse peste 30 de cereri cu solicitări similare.

Premierul însă a solicitat agenților economici din domeniu să trateze "cu maximă responsabilitate acest aspect și să nu admită majorări nejustificate".

El a menționat disponibilitatea Guvernului de a avea cu mediul de afaceri un dialog sincer și eficient.

Reprezentanții companiilor petroliere au solicitat suportul Guvernului în vederea îmbunătățirii bazei normative care reglementează activitatea pieței produselor petroliere.

La întrevvedere s-a convenit că operatorii de pe piața produselor petroliere vor veni cu propuneri concrete în acest sens în timpul apropiat.

Poliția recomandă șoferilor să-și adapteze mașinile la condițiile de iarnă

rioada de iarnă, adică să corespundă standardelor și normelor tehnice de exploatare. Concomitent este necesară reglarea sistemului de frânare, dispozitivelor de direcție, iluminare și semnalizare.

Totodată, poliția solicită intervenția fiecărui conducător auto la informarea poliției rutiere despre blocajele înregistrate pe traseele republicii. Această informație poate fi transmisă la telefonul: 255920, care funcționează în regim non-stop.

Totodată, luând în considerare că în perioada de toamnă-iarnă este redusă vizibilitatea, poliția cere conformarea necondiționată regulamentului circulației rutiere care obligă conducătorul auto să conecteze lumina de întâlnire în faruri în cazul deplasării pe timp de zi pentru atenționarea altor participanți la trafic și să respecte normele de securitate pasivă - centura de siguranță și evitarea convorbirilor telefonice la volan.

Producătorilor de lactate din mediul rural li se oferă gratuit locuri de comercializare în Piața centrală din Chișinău

Producătorii de lactate din mediul rural au posibilitatea să comercializeze produse în hala de lactate nr. 4 din Piața centrală, fără a achita taxa pentru loc. În acest sens, administrația hălei oferă 40 de locuri pentru comercializarea produselor lactate anume pentru producătorii de la sate. Anterior, primarul general al municipiului, Dorin Chirtoacă, s-a pronunțat pentru deschiderea în Chișinău a unei piețe destinată exclusiv producătorilor autohtoni.

După cum menționa edilul capitalei, asemenea solicitare a venit din partea locuitorilor orașului, dar și din partea producătorilor agricoli din suburbiile municipiului.

INFOTAG precizează: Proiectul "Enteranse 2 Your Business" a fost lansat în 2006 de MAE al Norvegiei. În trei ani de implementare STS a creat în Moldova trei incubatoare de afaceri, trei centre de consultanță, un portal de afaceri MD și a efectuat o serie de acțiuni pentru acordarea ajutorului în dezvoltarea antreprenoriatului mic și mijlociu în republică.

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

POȘTA MOLDOVEI

Prețuri de abonare (lei)

PM 21948	12 luni*	9 luni	6 luni	3 luni	1 lună
	121 lei	99 lei	66 lei	33 lei	11 lei

* august - vacanță

Abonamente la ziarul Agromediainform pot fi perfectate în toate oficiile poștale sau la adresa redacției, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”

În fiecare ediție veți găsi informații veridice și complete care vor fi de folos la inițierea sau dezvoltarea afacerilor, identificarea noilor parteneri și a piețelor de desfacere. Vor fi oferite recomandări ale specialiștilor pentru diverse situații cu care se confruntă producătorii agricoli, informații despre politicile statului și cele europene în domeniul agriculturii și a afacerilor rurale etc.

AGRAVISTA
te informează la timp, oferindu-ți cele mai bune argumente în orice negociere!

Oferta specială AgraVista on-line!

Doar până la 15 noiembrie contractați orice abonament anual AgraVista sau plasați publicitate banner timp de 12 luni pe www.agravista.md și primiți de la tarifele existente

reducere 50%!

Înregistrați-vă pe www.agravista.md, selectați unul din Abonamentele A, B, C și la ora 8 dimineața primiți direct pe e-mail ultimele prețuri pentru fructe, legume și cereale de pe piață, știri recente din domeniul economic, politica agrară, legislație, studii de piață, tehnologii, idei de afaceri, cereri și oferte de produse agricole.

Cu ajutorul nostru sunt efectuate peste 500 tranzacții anual, zilnic portalul este accesat de peste 500 utilizatori.

Abonamente AgraVista		Tarife, dolari SUA
Abonamentul A	- Prețuri săptămânale angro fructe, legume (Moldova, Rusia, Polonia) - Prețuri producători pentru fructe, legume și cereale - Prețuri mondiale cereale - Monitorizare lunară a legumelor și fructelor - Studii lunare pe produse - Analize statistice trimestriale export-import (legume, fructe, cereale) - Analize anuale ale sectorului cerealier - Idei de afaceri - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Livrarea buletinului lunar AgraVista în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	1 lună - 20 3 luni - 54 12 luni - 144
Abonamentul B	- Plasarea cererilor și ofertelor proprii pe www.agravista.md - Valabilitate a ofertelor timp de 12 luni - Promovarea ofertelor în ziarul Agromediainform - Promovarea ofertelor pentru export. Traducerea cererilor și ofertelor în limbile engleză și rusă și plasarea lor pe site-uri străine - Cele mai recente oferte comerciale - Știri zilnice - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform în format electronic - Plasarea unui articol promoțional despre companie și produsele sale -1/lună	1 lună - 15 3 luni - 38 12 luni - 99
Abonamentul C	- Abonamentul C cuprinde accesul la informațiile și serviciile incluse în Abonamentele A și B - Livrarea buletinului lunar AgraVista în format electronic cu informația cuprinsă în abonamentele A și B	Conform tarifulor Abonamentelor A și B
Suplimentar	Știri zilnice, Oferte comerciale, Baze de date ale companiilor, Tehnologii, Istории de succes, Expoziții și conferințe, Adrese utile	Acces gratuit pe site

Publicitate banner pe www.agravista.md

Pagini	Apariții, %	Preț, dolari SUA
Pagina de start, dimensiunea, pixeli: 120x60	25	20
	50	30
	100	50
Pagini interioare, dimensiunea, pixeli: 120x60	25	10
	50	20
	100	35

Notă: Prețurile, incluzând TVA și sunt specificate pentru plasarea bannerului pe o perioadă de o lună. Periodicitatea apariției bannerelor este indicată în procente de la numărul total de rulări.

Astfel, 25% din rulări înseamnă că bannerul va fi afișat la fiecare a patra accesare a paginii.

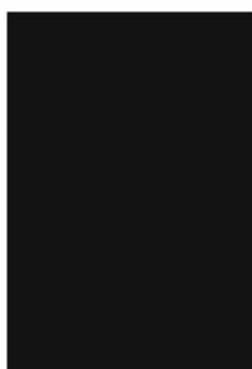
Publicitatea pe paginile interioare sunt rezervate în categoriile: Companii și Produse.

Sistemul admite amplasarea publicității banner GIF, JPEG și Flash.

Macheta (bannerul) pentru reclama va aparține sau poate fi realizată de către noi, la indicațiile Dumeavoastră.

Pentru detalii privind contractarea abonamentelor AgraVista on-line, a buletinului AgraVista sau site-ul nostru, vă rugăm să ne contactați la: +373 (22) 23 56 96 sau tvasilita@agroinform.md.

ABONEAZĂ Agromediainform

1 pagină: 270 x 390 mm

Interior: 5200 lei
Ultima: 7300 lei

1/2 pagină: 270 x 195 mm

Interior: 2600 lei
Ultima: 3600 lei

1/4 pagină: 135 x 195 mm

Interior: 1300 lei
Ultima: 1800 lei

1/13 pagină: 270 x 30 mm

Interior: 400 lei
Ultima: 560 lei
În fiecare pagină: 4400 lei

П о с т р о й с в о й у с п е х !

LIGA-2

Panouri Sandwich
producere comercializare montaj

CASUȚE-VAGONETE
MULTIFUNCȚIONALE
(montabile-demontabile)
producere și montare

VATĂ MINERALĂ BAZALITĂ
material izolant multifuncțional

PENOPOLISTIROL
termoizolarea pereților, caselor,
acoperișurilor (M-15, M-25, M-35)

PANEL SYSTEM **PENOX**

Tel./fax: +37322/ 276729, 277283,
GSM: 069777595

www.panelsystem.md www.liga2.md

Departamentul Publicitate și Abonare Agromediainform

Tel.: (+373 22) 235698,

GSM: (+373) 69328884

E-mail: publicitate@agroinform.md

AGRO
inform

Publicație Periodică a Federației
Naționale a Agricultorilor din Moldova
"AGROinform"

Redactor-șef: Alexandru GÎSCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V.
Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 2376

Tiparul executat PRAG-3

La pregătirea ediției curente a ziarului au fost folosite informații ale agențiilor BASA-press, Info-Prim Neo, Omega

* OFERTE		
Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Carne de prepeliță	0,3 tone	Bernic Pavel Ungheni, s. Petrești, Tel.: (236) 25624, 067180989
Ceapă	400 tone	SC Amburan grup Ungheni, Tel.: 069223789
Ceară de la albine	60 kg	Bucataru Nicolae Glodeni, s.Clococenii-Vechi, Tel.: (249) 59259
Butași de vie	1 000 bucăți	Andronovici Grigore Ungheni, s.Condrătești, Tel.: (236) 79265
Făină de grâu	40 tone	SRL Termoclima Glodeni, s. Cajba, Tel.: 069361613
Fasole uscate	2 tone	Mocanu Victor Cantemir, s. Cârpești, Tel.: (273) 23066
Fasole uscate	1,5 tone	Portaru Vasile Cantemir, s. Cârpești, Tel.: (273) 23066
Fasole uscate	1 tonă	Chistol Andrei Cantemir, s. Cârpești, Tel.: (273) 78317
Fasole uscate	1 tonă	Negru Victor Cantemir, s. Cârpești, Tel.: (273) 23066
Fasole uscate	0,7 tone	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 068112628, 069353231, Fax: (252) 27032
Găini	300 păsări	Bercaru Dumitru Cantemir, s. Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75294
Grâu	1500 tone	Crudu Ion Glodeni, s.Ustia, Tel.: (249) 24069
Grâu alimentar	700 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Grâu alimentar	600 tone	Cedonia Ungheni, s.Todirești, Tel.: (236) 49230, 069124704
Grâu furajer	500 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Grâu furajer	200 tone	Cedonia Ungheni, s.Todirești, Tel.: (236) 49230, 069124704
Grâu alimentar	180 tone	Efelina Agro Fălești, s. Ilenuța, Tel.: (259) 68268, 068332727
Grâu alimentar	120 tone	Liversina Ungheni, s. Chirileni, Tel.: (236) 75230, 069132625
Grâu	100 tone	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 079457144
Grâu	10 tone	Țurcan Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43209

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Juncă	1 animal	Țurcan Valentina Cantemir, s.Baimaclia, Tel.: (273) 43209
Mere	30 tone	Lungu Vasile Edineț, s. Ruseni, Tel.: (246) 65395
Mere	20 tone	Sărăteanu Tutor Edineț, s.Ruseni, Tel.: (246) 65778, 69012597
Mere	16 tone	Gruprior-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 069553653
Miere de albine	1,5 tone	Maraus-Agro Râșcani, s.Vasileuți, Tel.: 069269080
Miere de albine	1 tonă	Bucataru Nicolae Glodeni, s.Clococenii-Vechi, Tel.: (249) 59259
Miere de mai	0,5 tone	Sochirca Petru Ungheni, s. Dubna, Tel.: (236) 23455
Miere de albine	0,25 tone	Grăjdianu Eugenia Glodeni, Tel.: (249) 24904, 069146610
Morcov	400 tone	SC Amburan grup Ungheni, Tel.:069223789
Prune uscate	100 tone	PRUDOL Nisporeni, Tel.: (264) 23050, 067123050
Prune uscate	50 tone	SA"Vitamina" Nisporeni, s. Ciorești, Tel.: (264) 23285; 069895128, Fax: (264) 23285
Puietși de prun	40 000 bucăți	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetățeni, Tel.: (236) 41382, 079171730
Puietși de măr	20 000 bucăți	Cucu Timofei Ungheni, s.Cetățeni, Tel.: (236) 41382, 079171730
Puietși de zmeură	1 000 bucăți	Andronovici Grigore Ungheni, s.Condrătești, Tel.: (236) 79265
Puietși de pere	800 bucăți	Zabolotniuc Anton Briceni s. Marcăuți, Tel.: (247) 31417
Puietși de nuci	200 bucăți	Zabolotniuc Anton Briceni s. Marcăuți, Tel.: (247) 31417
Sâmburi de migdal	0,5 tone	Rusu Valeriu Căușeni, s.Ursoaia, Tel.: (243) 42265
Sfeclă roșie	200 tone	SC Amburan grup Ungheni, Tel.:069223789
Sfeclă roșie	1 tonă	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 079515329
Semințe de ceapă	6 tonă	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 079515329

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Semințe de ceapă	1 tonă	Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 068112628, 069353231, Fax: (252) 27032
Semințe de lucernă	1 tonă	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 079515329
Semințe de morcov	1 tonă	Burlacu Victor Drochia, s. Zgurița, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 0795 15 329
Semințe de ceapă	0,4 tone	SRL"Cajbeanca" Glodeni, s. Cajba Tel.: (249) 52359, 52205, 0690 23716
Semințe de ardei gras	30 kg	AGROACCES com Drochia, Tel.: (252) 27032, 54610, 069353231, Fax: (252) 27032
Orz de toamnă	40 tone	Vicol Nicolae Cantemir, s. Țolica, Tel.: (273) 79388, 79321
Orz	8 tone	Țurcan Valentina Cantemir, s.Baimaclia, Tel.: (273) 43209
Orz	2 tone	Botezatu Ilie Cantemir, s. Lărguța, Tel.: (273) 92533
Ouă de prepeliță	1000 bucăți	Bernic Pavel Ungheni, s. Petrești, Tel.: (236) 25624, 067180989
Tarâte de grâu	10 tone	SRL Termoclima Glodeni, s. Cajba, Tel.:069361613
Tractor T-40	1 unitate	Glodeanu Anatolie Ungheni, s. Manoilești, Tel.: (236) 73253, 079550647
Tractor IOM3-6	1 unitate	Țurcan Ion Cantemir, s. Baimaclia, Tel.: (273) 43209
Tractor T-25	1 unitate	Iorga Valentina Cantemir, s.Vadul lui Isac, Tel.: (293) 75399

* CERERI		
Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Combină de recoltat cereale tip Class	1 unitate	Crudu Ion Glodeni, s.Ustia, Tel.: (249) 24069
Mere	400 tone	SC Amburan grup Ungheni, Tel.: 069223789
Morcov	0,5 tone	Donos Roman Drochia, Tel.: (252) 27032
Sfeclă roșie	0,5 tone	Donos Roman Drochia, Tel.: (252) 27032
Struguri	nelimitat	Pitușcan Constantin Călărași, Tel.: 069144006

* Preț negociabil

Mai multe oferte
și cereri găsiți pe
www.agravista.md